

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1907. ÉVI MÁJUS 1-ÉN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

43.

DEBRECZEN,

HOFFMANN ÉS KRÖNOVITZ KÖNYVNYOMDAJA

1907.

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1907. ÉVI MÁJUS 1-ÉN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDAJA

1917.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1907. évi május hó 1-én

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelenvoltak:

Marjai Péter esperes és *Fényes Endre* egyh.-m. gondnok
elnöklete alatt.

a) *Tanácsbírák:*

Egyházi részről:

Vecsey Sándor
Szathmári Sándor
Bányai László
Fazekas Imre
Végh József.

Világi részről:

Konrád László
Fráter Zoltán
Magyari Miklós.

a) *Tisztviselők:*

Egyházi főjegyző: Fazekas Imre.
Egyházi aljegyző: Végh József.
Világi főjegyző: Dr. Babós János.
Világi aljegyző: Kovács András.
Egyh.-m. számvevő: Bányai László.
Egyh.-m. pénztárnok: Vecsey Sándor.
Egyh.-m. ügyész: Dr. Váradi Miklós.

c) *As egyházak képviseletében:*

- Albis: Kalas István l., Garnai Imre g.
 Álmosd: K. Tóth Sámuel l., Fráter Zoltán fg.
 Alsó-Ábrány: K. Szabó József l., Adorján Sándor g.
 Apát-Keresztur: Csuka Ferencz l., Borbély Sándor g.
 5 Asszonyvására: Vecsey Sándor l., Perecsenyi Gyula g.
 Bagamér: Bányai László l., Silye Dániel g.
 Bályok: Szatmári Károly t. k., Bánya Imre g.
 Bogyoszló: Bereczki Zsigmond g.
 B.-Diószeg: Veress István l., Pócsi János g.
 10 B.-Félegyháza: Végh Lajos l., Torda József g.
 Csokaly: Simon Elek l., Pallaga József g.
 Ér-Adony: Jakab József l., Tóth Lajos g.
 Ér-Keserü: Fazekas Imre l., Bertalan Károly g.
 Ér-Köbölkut: Varga Béla l.
 15 Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor l., Konrád László pr.
 Ér-Olaszi: Demjén Ferencz l., Szabó Sándor g.
 Ér-Semjén: Végh József l., Béres Sándor g.
 Ér-Tarcsa: Molnár József l., ifj. Aszalós Gábor g.
 Felső-Ábrány:
 20 G.-Petri: Takács Zsigmond l.
 H.-K.-Szent-Miklós: Ifj. Szabó József l., ifj. Balázs
 Sándor g.
 H.-K.-Szent-Imre:
 Kakad: Csontos László l., Pankotai Sándor g.
 Kécz: Balogh Imre l.
 25 Kis-Kereki: Lengyel Pál l., Hajdu József t. k.
 Kóly: Szentkirályi Károly l., Farkas Antal pr.
 Margitta: Balogh Ferencz l., Ungvári Lajos fg.
 Micske: Rácz Lajos l., Balog Péter g.
 M.-Petri: Gábor István előkönyörgő t., Dobozy Mihály
 fg., Dancs József, Szilágyi István pr.
 30 Nagy-Léta: Marjai Péter l.
 Ottomány: Szabó Mihály l.
 Piskólt: Ablonczy József l., Bakos József s. l. képv.
 Poklostelek: Kiss Sándor l., Böszörményi Ferencz g.
 Szalacs: Nagy Imre l., Tóth Miklós t., Fazekas András g.,
 Szakács József, György József, Cservid János pr.
 35 Székelyhid: Id. Szabó József l., Magyar Miklós fg.
 Szentjobb: Holló József l.

Széplak: Takács József l.
 Tóti: Józsa Gábor l., Szabó Ferencz g.
 Uj-Léta: Buzogány Dénes t. k., Kis János pr.
 40 Vajda: Magyar Gábor l., Szilágyi Gábor g.

d) *A tanítói kar részéről:*

Hajdu József tanító egyleti elnök, Molnár Antal tan. egyleti főjegyző, mint a tanítói kar képviselői és számos tanító és tanítónő.

1. sz. Marjai Péter esperes Istenhez emelt buzgó ima után, szívélyesen üdvözölve a megjelenteket, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

2. sz. A közgyűlés megnyitása után a jelenlevők számláltattak össze az elől látható eredménnyel. E szerint jelen volt az elnökségen kívül 5 egyházi és 3 világi tanácsbíró; a tisztviselői kar teljes számmal; 39 anya-egyház közül 35 lelkésze és gondnoka vagy megbízottja, kettő gondnoka és meghatalmazottja, egyetlen leányegyházunk M.-Petri előkönyörgője, főgondnoka és megbízottai által képviselve; a tanítói kar részéről tanítóegyleti elnök és főjegyző, valamint számos tanító, tanítónő. — A meg nem jelent lelkészek s képviselőt nem küldött egyházak távolmaradásukat esperes urnál igazolván, részökre a felmentvény megadatott.

3. sz. Esperes betérjeszti jelentését az általa 1906. november 28. óta, elnökileg végzett fontosabb hivatalos intézkedésekről a következőkben:

Esperesi jelentés.

Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei Közgyűlés!

A múlt 1906. év november 28. óta, midőn esperesi hivatalomat elfoglaltam, az általam végzett fontosabb hivatalos intézkedésekről a következőkben van szerencsém jelentést tenni:

1. Egyházmegyénk őszi közgyűlésének jegyzőkönyvét az egyes esperesi hivataloknak megküldtem.

2. Több tanítói szolgálati bizonyítványt megerősítettem.

3. Többrendbeli törlési engedélyt kiadtam.

4. Gróf Dégenfeld József nevét viselő egyetemi alapítványra gyűjtő ívet köröztettem.

5. A szentjobbi és köbölkuti ujonnan választott lelkészek államsegélyének kiutaltatása iránt a szükséges okmányokat illetékes helyre felterjesztettem.

6. A közalapi bevallási iver 1907. évre szóló kitöltését elrendeltem.

7. Az országos gyámintézettől érkezett gyámdijakat az illetékes gyámoltaknak megküldöttem.

8. Kóly-Kágya, Apát-Keresztur, Kéczi, Monospetri egyházaknak a segélyegyleti segélyösszeget megküldöttem.

9. Varga Béla megválasztott köbölkuti lelkész bázeli akadémikusnak tanulmányai bevégzésére s hivatalának 1907. márczius 1-én leendő elfoglalására engedélyt adtam; ebből folyólag Demjén Ferencz ér-olaszi lelkészt adminisztrációval megbiztam.

10. A hozzám küldött közalapi bevallási iverket megerősítettem.

11. Ez évi első körlevelemben lelkészi körök szervezésére, az 1906. évi számadások számvevőszékhez beküldésére, mindennemű hátralékok kiegyenlítésére lelkésztársaimat, illetve az egyháztanácsokat felhívtam; egyházmegyei egyházi tanácsbíró és egyházkerületi világi aljegyző választásra a szavazást elrendeltem.

12. Második körlevelemben a paróchiális könyvtár 1-ső évi illetményének átvételére, a „József-király-herczeg“ szanatórium javára segélygyűjtésre lelkésztársaimat felhívtam.

13. Egyházmegyénk mult évi rendkívüli közgyűlésének jegyzőkönyvét az esperesi hivataloknak s a zsinati jegyzőkönyveket egyházmegyénk lelkészi hivatalainak megküldöttem.

14. A felsőábrányi egyháztanácsot a templomépités iránti intézkedések megtételére szorgalmaztam.

15. A püspöki hivatalnak egyházmegyénkben levő rendes és segédlelkészek, anya- és leányegyházak számáról jelentést tettem.

16. A dékáni vizitációt elrendeltem, ezzel kapcsolat-

ban Nagy Imre szalacsi lelkész társamat betegsége folytán felmentettem és helyette a mihályfalvai kör meglátogatására Molnár József értarcsai lelkész társamat kértem fel.

17. Az egyházmegyei egyházi tanácsbíróra és egyházkerületi világi aljegyzőre beérkezett szavazatokat az illetékes helyekre megküldöttem.

18. A bogyoszlói egyház hátránykimutatását behajtás végett a margittai főszolgabírói hivatalhoz áttettem.

19. Egyes egyházakban nagyobb adományt és alapítványt tevő jószívű adakozóknak egyházmegyénk köszönő iratait megküldöttem.

20. Az idő jeleként szükségesnek tartom jelenteni, hogy Asszonyvásárán egy oly presbiter foglalt helyet az egyháztanácsban, ki két utóbb született gyermekét nem kereszteltette meg. Ezen magaviseleteért szeretetteljes, felvilágosító, de igen erélyes felszólítást intéztem hozzá lelkész útján, hogy mulasztását tegye jóvá, gyermekeit kereszteltesse meg, mert ellenkező esetben presbiteri állásától felfüggesztem. Az illető presbiter erre azt válaszolta, hogy csak akkor engedelmeskedik, ha a lelkész keresztelést és anyakönyvelést díjtalanul végez; a felfüggesztést nem várja be, hanem lemond. Ujból 8 napot adtam a gondolkodásra, de hajthatatlan maradt, inkább lemondott, amit tudomásul is vettem. Hasonló esetekben ugyanilyen szigorral járok el, mihez az egyházmegye hozzájárulását kérem.

21. Szalacsról és Hegyköz-Szent-Miklósról a belhivatalnoki fizetések, egyházi adó változtatások, illetve csonkítások és szolgálmányok megtagadása tárgyában törvénybe ütköző, szabálytalan határozatokat küldtek hozzám. Mindeniket visszaküldtem, a békételenkedőket álláspontjuk helytelen voltára figyelmeztetve az új törvények életbe léptetéséig türelemre s eddigi kötelességük teljesítésére utasítottam.

22. A monospetrii egyház részére építkezési költséghátrányok fedezetére 1000 korona ideiglenes kölcsön felvételét engedélyeztem.

23. A Bihar-diószegi orgonista-kántor-tanítói állásra a pályázatra szóló felhívást egyházmegyénkben köröztem.

24. Ez évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésünket május 1-jére összehívtam.

Nagyléta, 1907. május hó 1.

Jelentésem tudomásulvételét kérve, tisztelettel vagyok

Marjay Péter, m. k.
esperes.

Közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul veszi, az elnöki intézkedéseket helybenhagyja és megerősíti s a jelentést teljes egészében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

4. sz. Olvastatott az egyházmegyei egyházi tanács birói állásra beadott szavazatok felbontására kiküldött bizottság jelentése, mely szerint az egyházak — a hegyközszentimrei egyház kivételével — rendes időben szabályszerűen kiállított szavazataikat beadták, a beadott 42 érvényes szavazat közül nagytt. Végh József érsemlyéni lelkész nyert 33, Molnár Mihály bályoki lelkész 5, Szabó Mihály ottományi lelkész 2, Kalas István albişi lelkész 1 és Veress István bihardiószezi lelkész 1 szavazatot s így Végh József érsemlyéni lelkész 33 szótöbbséggel megválasztott.

Ezen jelentés alapján az egyházmegyei közgyűlés Végh József érsemlyéni lelkész urat egyházmegyei egyházi tanácsbiróvá megválasztottnak kijelentette, minek folytán nevezett a törvényben előirt esküt azonnal le is tette. Megválasztott tanácsbiró az irányában nyilvánult bizalomért hálás köszönetét fejezte ki.

5. sz. Végh József egyházmegyei egyházi aljegyző bejelenti ezen tisztségről való lemondását s kéri lemondásának elfogadását.

Közgyűlés tekintettel azon sok oldalú munkásságra, melyet Végh József egyházmegyénk közügyei körül, különböző téreken kifejt, nem kívánja őt az aljegyzői teendőkkkel tovább is terhelni s lemondását elfogadja.

6. sz. A Végh József ur lemondása folytán az egyházmegyei egyházi aljegyzői tisztség megüresedvén :

Közgyűlés ezen állás betöltése végett a választást elrendeli, a szavazatleveleknek beadására határidőül jul. 15-ét kitüzi. — A szavazatlevelek az esperesi hivatalhoz küldendők. — A szavazatlevelek felbontására mint bizottsági tagokat, Nagyt. Marjai Péter esperes ur elnöklete alatt Csontos László kakadi, K. Tóth Sámuel álmosdi lelkészeket és Fráter Zoltán v. tanácsbírói urat megválasztja, felhatalmazván bizottságot, hogy azon esetben, ha az első szavazásnál általános szótöbbséget senki sem nyerne, a törvény rendelkezései szerint újabb választást rendelhessen el.

7. sz. Az egyházkerületi képviselők megbízatásának ideje lejárván :

Közgyűlés egyházkerületi képviselőknek, egyévi megbízatással megválasztja, rendes tagokul Végh József egyh. és Magyar Miklós világi tanácsbírókat ; póttagokul: Bányai László egyh. tanácsbíró és Kovács András v. aljegyzőt.

8. sz. Esperes jelenti, miszerint 1906. évi november 4-én szentjobbi lelkészszé szabályszerűen megválasztott és esperesileg megerősített Holló József atyánkfia hivatalát elfoglalta s kéri nevezett lelkésznek megerősítését és bekebelezését.

Közgyűlés Holló József szentjobbi lelkész készséggel erősíti meg lelkészi hivatalába s igtatja egyházmegyénk lelkészeinek sorába, kötelezván úgy őt, mint választó egyházat a bekebelezési díjnak pontos befizetésére.

9. sz. Esperes jelenti miszerint 1906. nov. 11-én köbölkuti lelkészszé szabályszerűen megválasztott Varga Béla atyánkfia, a ki mint baseli egyetemi hallgató, tanulmányainak bevégzésére való tekintettel, hivatalának elfoglalására f. évi márcz. 1-ig esperestől időhaladékot nyert, — immár elfoglalta hivatalát s kéri nevezett lelkész megerősítését és bekebelezését.

Közgyűlés Varga Béla köbölkuti lelkész hivatalában megerősítvén, szeretettel igtatja egyházmegyénk lelkészeinek sorába, kötelezvén úgy a választó egyházat, mint a megválasztott lelkészt a bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

10. sz. Esperes jelenti, miszerint a köbölkuti egyház ügyeit a múlt évi május havától az új lelkész beiktatásáig vagyis f. évi márczius haváig — Demjén Ferencz érolaszii lelkész, mint adminisztrátor kiváló buzgósággal és elismerésre méltó lelkiismeretességgel vezette.

Közgyűlés a midőn esperes fenti jelentését tudomásul veszi, egyszersmind Demjén Ferencz érolaszii lelkésznek, a köbölkuti egyház lelki gondozása s anyagi ügyeinek vezetése körül kifejtett tevékenységéért őszinte köszönetét és elismerését jegyzőkönyvileg is kifejezi.

11. sz. A b.-diószegi egyháztanács jelenti, miszerint Mikecs Ferencz és Milotai Imre ideiglenes minőségben alkalmazott okleveles tanítóit állandósította s kéri ezen intézkedésének helybenhagyását.

Közgyűlés a b.-diószegi egyháztanács kérelmének helyt adva, Mikecs Ferencz és Milotai Imre tanítókat állásaikban megerősíti s az egyházmegye kötelékébe bekebelezi, kötelezvén úgy a választó egyházat, mint megválasztott tanítókat a bekebelezési díjnak pontos beszolgáltatására.

12. sz. A székelyhidi egyháztanács bejelenti, miszerint az üresedésben állott nagyobb fitanítói állásra Laczkovics László okleveles tanítót választotta meg s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi és helyben hagyja, Laczkovics László megválasztott tanítót ezen állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítóinak sorába igtatja, kötelezvén úgy őt, mint választó egyházat a bekebelezési díjnak pontos befizetésére.

13. sz. Esperes jelenti, miszerint egyházmegyénk tanítói karából, egyházkerületünk 1898—433. szám rendeletének megfelelőleg, a hivatalos eskü letételére jelentkeztek a következő tanítók és tanítónők: Laczkovics László székelyhidi, Mikecs Ferencz és Milotai Imre diószegi tanítók; Király Piroska álmosdi, Kassai Ida érmi-hályfalvai és Buzogány Dénesné, Kassai Lujza ujléai tanítónők.

Nevezettek az egyházmegyei közgyűlés színe előtt a hivatalos esküt letévén, részökre az eskütételre vonatkozó bizonyítvány esperes és főjegyző által kiadatni rendeltetik.

14. sz. A b.-diószegi ev. ref. egyháztanács bejelenti miszerint az 1907/8. iskolai évtől kezdve, két új tanítói állást szervez és pedig egyiket az V—VI. oszt. leány, másikat az I. oszt. fiú tankötelesek vezetésére s a két tanító javadalmazásához az egyház 200—200 koronával járul, az államtól pedig az 1893. XXIV. t.-cz. alapján fizetési kiegészítésképen 600—600 koronát kérelmez. — Az épületek felállítása ügyében a politikai községgel lép érintkezésbe. Kéri egyháztanács intézkedéseinek helybenhagyását.

A b.-diószegi egyháztanácsnak a tanügy érdekében tett ezen üdvös intézkedését, melyet az egyházközségi közgyűlés is egyhangulag elfogadott: egyházmegyei közgyűlésünk helyeslőleg tudomásul veszi és megerősíti.

15. sz. A b.-diószegi egyháztanács jelenti, miszerint két régi tanítójának, névszerint Kiss Lajos és Vincze Károly tanítóknak, — a tan- és közügy terén kifejtett munkásságát méltányolni s némileg jutalmazni óhajtván — fizetésöket — személyökhöz kötve — 90—90 koronával emeli s kéri ezen intézkedésének megerősítését.

Közgyűlés a b.-diószegi egyháztanács azon dicséretes és követésre méltó intézkedését, melylyel fent nevezett két tanítójának fizetését évi 90—90 koronával felemelte, helyeslőleg veszi tudomásul és készséggel megerősíti.

16. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyám és nyugdíjintézet közgyűlése tudomásul vétel végett jelenti, miszerint Végh József gyámintézeti pénztárnok 1906. évi számadása, ugy kezelő választmány, mint közgyűlés által megvizsgáltván, minden tételeiben nyugtákkal s ellen nyugtákkal igazoltnak s teljes pontossággal vezetve helyesnek találtatott s részére a felmentvény a szokásos fentartások mellett megadatott.

Közgyűlés a Végh József gyámintézeti pénztárnok részére megadott felmentvényt tudomásul veszi s a beterjesztett számadás főbb tételeit feltüntető kimutatást jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

Az 1906. évi gyámintézeti számadás főbb összegekben.

I. Bevétel.

	kor. fil.
1. Az 1905. évi zárlat szerinti főösszeg	76125·83
2. Kötvény kamat 1906. évre kivetve	5478·58
3. Kötvény késed. kamat 1906. évre kivetve	169·04
4. Évjáradék kamat	53·34
5. 1906. évi évjáradék	120·—
6. 1906. évi államsegély	1070·—
7. Lelk. nyugdíjalapra tett adományok	116·—
8. Gyámintézetünknek özv. Zsigó Endréné által adott hagyománya	1000·—
9. Az 1906. évben kiadott kölcsön után kötvény bevétel	10950·—
10. Nemes Gézánétól leirt kamatokból	24·—
11. Mihályfalvai takarékból kamat bevétel	21·32
12. Keresk. bankba új betét s tőkésítés	4136·86
13. Keresk. nyugdíjintézet könyvén	220·27
14. Semjéni hitelszövetkezetben betétkönyv	30·87

Összes bevétel: 99516·11

szóval: Kilenczvenkilenczezerötszázttizenhat kor. és 11 fillér.

II. Kiadás.

	kor. fil.
1. Gyám díjasoknak kifizetett	4197·—
2. Kezelési, irodai és bélyegköltség	1038·46
3. Országos lelk. gyámintézetnek részvényes	965·54

	kor. fil.
4. Országos gyámint. nem részvényes lelkészek után	432.—
5. Betéttett a kereskedelmi bankba	4000.—
6. Tőkésített kamatok	223.32
7. Betéttett a nyugdíjintézet javára	186.—
8. Kötvényre kiadatott	10950.—
Összes kiadás:	21992.32
Leiratott a követelésekből	12.59
Összes kiadás a leirással együtt:	22004.91

szóval: huszonkettőezer négy korona és 91 fillér.

M é r l e g :

	kor. fil.
Összes bevétel az 1906. évben	99516 11
Összes kiadás a leirással együtt	22004.91
1906. decz. 31-iki zárlat:	77511.20

szóval: hetvenhétezer ötszáz tizenegy korona és 20 fillér.

Jegyzet. A lelkészi nyugdíjintézet vagyona:

Kötvényen kölcsön adva.	1000.—
Keresk. bankban betétkönyvön	932.27
Összesen:	1932.27

Vagyonkimutatás 1906. december hó 31-én.

	kor. fil.
1. Kötvény kölcsöntőke	65532.74
2. Régi kamat hátrány	1984.75
3. Kamat 1906. évről fenmaradva	1325.41
4. Késedelmi kamat	85.61
5. Mihályfalvai keresk. bank betét	5136.86
6. Mihályfalvai keresk. nyugdíjalap	932.27
7. Mihályfalvai takarékos betét	549.74
8. Semjéni hitelszövetkezethetnél betét	648.37
9. Évjáradék hátrány	701.83
10. Készpénz maradvány	613.82
Összesen:	77511.20

szóval: hetvenhétezer ötszáz tizenegy korona és 20 fillér.

Összehasonlítás :

	kor. fil.
Az 1906. decz. 31-iki zárlat	77511·20
Az 1905. decz. 31-iki zárlat	76125·83
1906. évi vagyon szaporulat:	1385·37

Jegyzet. Rendkívül bevételek 1906-ban.

1. Zsigó Endréné ajándéka	1000.—
2. Nyugdíjalapra tett adományok:	
Fényes Endre	32.—
Babós János	16.—
Kovács András	12.—
Konrád László	12.—
Fráter Zoltán	12.—
Magyari Miklós	12.—
Dobozy Kálmán	8.—
Drávetzky Béla	8.—
Váradi Miklós	4.—
3. Leirt követelésekből	24.—
5. Eltávozott 2 lelkész évjáradéka	120.—
Összesen:	1260.—

*Költség előirányzat az 1907. évre.***I. Bevétel.**

	kor. fil.
1. Az 1906. évi zárlat szerinti főösszeg	77511·20
2. 65532·74 K kötv. kölcsön 7% kamat	4587·29
3. 5136·86 K keresk. bank betét 4% kamat	205·47
4. 932·27 K nyugdíjalap 4% kamat	37·20
5. 549·74 K M.-fálvai tak. betét 4% kam.	22.—
6. 648·37 K Semjéni hitelszöv. 4% kamat	26.—
7. Államsegély 1907. évre	1070.—
8. Baldácsi alap két évről	181·50
Összesen:	83640·76

szóval: nyolczvanháromezerhatszáznegyven kor. és 76 fillér.

II. Kiadás.

kor. fil.

Gyám díjasoknak és pedig:

1. Szöke Jánosné	540.—	
2. Szikszai Józsefné	540.—	
3. Ember Józsefné	400.—	
4. Nagy Péterné	400.—	
5. Béressy Dánielné	400.—	
6. Lipcsey Pálné	300.—	
7. Bajza Antalné	540.—	
8. Tatai Krisztina	134.—	
9. Simon Emma	134.—	
10. Kovács Józsefné	134.—	
11. Thamássy Lajosné	540.—	
12. Torma Károlyné	270.—	
13. Bán Sándorné	270.—	4602.—
14. Orsz. gyámint. részv. lelkészek .	1012.16	
15. Orsz. gyámint. nem részv. lelk. .	405.—	
16. Nyugdijalapra	100.—	1517.16
17. Kezelési költség: pénztárnok díja	775.11	
18. " " 3 ülnök díja	90.—	
19. " " jegyző díja	50.—	
20. " " ügyvéd díja	100.—	
21. " " iroda átalány	20.—	
22. " " nyomtatv., bélyeg	30.—	1065.11
	Összes kiadás:	7184.27

kor. fil.

Az 1907. évre előirányzott bevétel: 83640.76

Az 1907. évre előirányzott kiadás: 7184.27

Előirányzott zárlat: 76456.49

Összehasonlítás.

kor. fil.

Az 1906. évi zárlat szerinti főösszeg: 77511.20

Az 1907. évre előirt zárlat: 76456.49

Mutatkozó fogyás: 1054.71

17. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet kezelő választmánya jelenti, miszerint Végh József gyámintézeti pénztárnoknak, az országos lelkészi gyámintézetre vonatkozó 1906. évi zárszámadását megvizsgálta és azt minden tételeiben rendben találta.

Az országos lelkészi gyámintézetről vezetett számadás az 1906. évről a következő számadatokat tünteti fel.

Az 1906. évre átjött hátrány	894 kor. 83 fill.
„ „ kivetett belépési járulék	189 kor. 53 fill.
„ „ tagsági díj	1965 kor. 84 fill.
Késedelmi kamat	7 kor. 70 fill.
	<hr/>
Összesen:	3057 kor. 90 fill.

Az 1906. évben befizettetett és a föld-

hitel intézethez beküldetett	2115 kor. 54 fill.
Hátrány 1906. decz. 31-én	942 kor. 36 fill.

Tehát a múlt évi zárlethez képest a hátrány 47 k. 53 fillérrel növekedett.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a hátrányokra vonatkozólag pedig megbizsa és felhatalmazza Nagyt. Esperes urat, hogy a gyámintézeti pénztárnok által kimutatandó — különösen a nagyobb összeggel terhelt — hátralékos lelkészek ellen, egyházmegyei ügyész által a peres eljárást indíttassa meg.

18. sz. Számvevőszéki elnök a következő jelentést terjesztette a közgyűlés elé :

Nagytiszteletű és tekintetes egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegyei számvevőszék az 1907. évi április 11-én tartott ülésében az összes egyházmegyei és egyházközségi számadásokat megvizsgálván, a vizsgálat eredményéről jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni :

Sajnálattal vagyok kénytelen a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegyei közgyűlés figyelmét felhívni arra, hogy az 1906. évi április 27-én tartott közgyűlés 13. számú határozatának a) pontja végrehajtva nem lett. Ennek következtében az országos egyházi közalaphoz és házi segélypénztárnál az elmúlt években tapasztalt szomorú ered-

mény alig változott. Nevezetesen a közalapi hátrány a múlt évi jelentésem szerint 3287 korona 50 fillér volt, az 1906. évi számadás szerint pedig ez 3241 k. 60 fillt tesz; a házi segélypénztárnál a közigazgatási alap hátrány az 1905. év végén 2272 kor. 13 fillért tett, az 1906-ik évi hátrány pedig 2163 kor. 98 fillérre rug; a bekebelezési díjhátrány csupán 42 koronával apadt, úgy hogy az most is 251 kor. 40 fillért tesz.

Ennélfogva kérem az 1906. évi tavaszi közgyűlés 13. számú határozatának a) pontja alatt foglalt intézkedés megújítását. Ismételve hívassék fel Vecsey Sándor pénztárnok ur, hogy a hátrányosok kimutatását az ügyész urral 30 nap alatt közölje; az ügyész ur pedig kéressék fel, hogy a hátrányokat a folyó évi december 31-ig szükség esetén per uton is hajtsa be.

Magok a pénztárak teljesen rendesen szabályszerűen és kifogástalanul kezeltetnek.

Az országos közalapnál volt bevétel .	3922 kor. 30 fill.
Kiadás :	3556 kor. 10 fill.
Maradvány a pénztárnoknál	<u>366 kor. 20 fill.</u>

A házi pénztárnál volt bevétel . . .	7488 kor. 61 fill.
Kiadás :	5403 kor. 27 fill.
Pénztári maradvány	<u>2085 kor. 34 fill.</u>

Ugyanitt a költség előirányzat szerint az 1907. évi szükséglet	3984 kor. 12 fill.
Fedezet :	8682 kor. 27 fill.
E szerint fedezeti többlet :	<u>4698 kor. 15 fill.</u>

Az egyházközségek közül a számadást Tóti a számvevőszéki ülés után, Margitta pedig most április 28-án küldötte be. Minthogy pedig a margittai egyházközséget már több ízben közgyűlésileg kellett utasítani arra, hogy számadását adja be, ennélfogva indítványozza a számvevőszék: mondja ki a közgyűlés azt, hogy ha jövőben az évi számadást és költségelőirányzatot minden évi április hó 1. napjára a köri számvevőhöz be nem küldi, a gondnok és lelkész ellen fegyelmi vizsgálatot fog elrendelni.

Költségelőirányzatot nem küldöttek: Vajda, Hegyköz-

szentmiklós, Bogyoszló és Tóti. Uj-Léta küldött ugyan, de olyanl, a mely szerint a kiadás 1251 kor. 23 fillérrel felülmulja a fedezetet. Kakad község felhívásra is csak a kiadás előirányzatát küldötte meg, de a fedezetét nem. Uj-Léta községgel szemben a számvevőszék nem képes olyan javaslatot tenni, mely annak anyagi helyzetét helyre hozhatná; a jelek azt mutatják, hogy nem is jön addig rendbe, míg lelkészében egy erélyes szervezőt és szigorú vezetőt nem nyer. Kakad, Vajda, Szentmiklós, Bogyoszló és Tóti községekkel szemben javasolja a számvevőszék, hogy ezek lelkészei és gondnokai a rendszeres költség-előirányzatnak záros határidő alatt való beküldésére fegyelmi eljárás terhe alatt utasíttassanak.

A beadott számadások összeállítását tekintve, a legnagyobb részben elég helyesek, de az eredményt tekintve, sok egyházközségnél nagyon elszomorító, mert annyira emelkedtek a hátrányok, hogy némelyik egyháznál az összeroskadástól lehet félni. Különösen kiemelendőnek tartom, hogy Hegyközszentimrén 4769 kor. 88 fill. Kólyon 1241 kor. 51 fillér, Albison 630 korona 05 fillér és Vajda községben is óriási a hátrány. A nevezett egyházközségekkel szemben javasolja a számvevőszék, hogy szigorúan utasítsa a nagytiszteletű és tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés a presbitériumot arra, hogy a hátrányokat anyagi felelősség terhe alatt hajtsa be.

A rendes számadásokat az egyes egyházközségek általában elég helyesen vezetik; nem mondható ez azonban a magtári számadásokról és a tőke pénz alapokra vonatkozó számadásokról. Némely egyházközség ugyanis (mint például Tóti) elegendőnek tartja azt, hogy a rendes számadás végére oda írja a következőket: „Kötvényen van egyes adósoknál 64 köböl 2 véka, természetben van 24 köböl. Összesen 88 köböl 2 véka. Készpénzben 59 kor.“ Ezt a számvevőszék számadásnak nem tekintheti, mert még az sem állapítható meg belőle, hogy növekedt-e vagy apadt a magtári állomány. Kakad községnél pedig eltekintve attól, hogy rendes magtári számadást nem adott, azt a szomorú tapasztalatot szerezte a számvevőszék, hogy a Kovács és magtári alap kamatozatlanul hever, ha ugyan egyáltalában nem csak papíron van meg. A pénzalapok számadása még a magtári számadásoknál

is felületesebb. Némelyik egyház teljesen hallgat a felől, tehát azt sem tudhatjuk van-e valamely pénz alapja, a másik egyház pedig egvszerűen annyit jelez a számadás végén, hogy : „tőke pénz van: 2646 kor. 98 fill., befolyt kamatba és tőkébe : 306 k. 27 fill.“ Ilyen számadás mellett még azt sem lehet megállapítani, hogy az előző évi állapottal szemben javulás vagy rosszabbodás mutatkozik-e, sőt még csak az 1906. év eredményét sem lehet belőle constatálni, mert nem lehet kitalálni, hogy mi történt az évközben tőkében és kamatban befolyt 306 kor. 27 fillérral, hozzá iratott-e a tőkéhez, vagy elköltetett-e más czélra?

Mindezek következtében indítványozom a nagytiszteletű és tekintetes Egyházmegyei Közgyűlésnek, méltóztassék az egyes egyházközségeket szigoruan utasítani, hogy jövőre olyan rendszeres magtári számadást küldjenek az évi rendes számadással egyidőben a számvevőszékhez, a melyből az előző év állaga, a számadási évben történt növekedés vagy apadás és a számadási év végének eredménye számszerűleg kitüntetve és megállapítva legyen, különösen Kakad község presbitériumát pedig a lelkésszel és gondnokkal együtt arra kötelezni, hogy a Kovács és magtár alapot anyagi felelősség és fegyelmi eljárás terhe alatt kamatoztassa. Méltóztassék továbbá valamennyi egyházközség lelkészét és gondnokát utasítani arra, hogy az egyházközségi alapítványokról, azok rendeltetéséről, mennyiségéről, elhelyezéséről az 1906. évi december 31-én volt állapot szerint a Canonica visitáció időpontjáig két példányban részletes kimutatást készítsen és annak egyik példányát a visitátoroknak adja át, a Canonika visitációt pedig arra kell utasítani, hogy az alapok állását, mennyiségét, kezelés módját és rendeltetését tüzetesen vizsgálja meg, az egyházközség által adandó kimutatást az észlelteknél alapján esetleg igazítsa ki és a kimutatásokat saját jelentésével együtt a folyó őszi közgyűlésre mutassa be. Ez alapon remélem, hogy az alapítványok mennyisége és rendeltetése minden egyes egyházközséggel szemben meglesz állapítható, úgy, hogy azokat a számvevőszék a jövő évi számadások vizsgálásánál már rendszeres ellenőrzés alá veheti.

Dr. Babos János

számvevőszéki elnök.

A felolvasott jelentés alapján megütközését fejezi ki a közgyűlés azon, hogy egyes egyházközségek a közgyűlés határozatát nem teljesítik és e miatt úgy az egyházi közalapi, mint az egyházmegyei házi segély pénztárnál a hátralékok alig csökkennek; némely egyházközségnél pedig a hátralékok annyira felszaporodtak, hogy az illető egyházközség anyagi romlásától lehet félni.

Eme bajok orvoslására és az egyházközségi számadások némelyikénél tapasztalható rendetlenségek és mulasztások megszüntetése céljából a közgyűlés a következő határozatokat hozta:

a) Utasítja az egyházmegyei ügyészt, hogy a közalapi és házi segély pénztárnál mutatkozó hátralékokat a pénztárnok által átadandó kimutatás alapján az adósoktól a folyó évi december 31-ig szükség esetén per uton is hajtsa be.

b) Ugy az ismételten késedelmeskedő margittai egyházközséggel szemben, mint általában a többi egyházközséggel szemben is kijelenti a közgyűlés azt, hogy ha jövőre az évi számadást és a költségelőirányzatot minden évi márczius hó 1. napján a körü számvevőhöz be nem küldi, e mulasztást fegyelmi esetnek fogja tekinteni és e miatt a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot a lelkész és gondnok ellen el fogja rendelni.

c) Vajda, Hegyközszentmiklós, Bogyoszló és Tóti községeket felhívja a közgyűlés, hogy az 1907. évi költségelőirányzatot a folyó évi június 1-ig a lelkész és gondnok ellen indítandó fegyelmi eljárás terhe alatt a körü számvevőhöz küldjék be, akit felhatalmaz az előirányzat megerősítésére vagy esetleg az észlelt hiányok pótlásához szükséges utasítások megadására.

d) Hegyközszentimre, Koly, Albis és Vajda Egyházközségek gondnokait és presbitériumát utasítja, hogy a hátrányokat a f. évi október 1-ig fegyelmi eljárás terhe alatt hajtsák be.

e) Valamenynyi egyházközség lelkészét és gondnokát utasítja arra, hogy a takarékos magtárakról és egyházi alapokról s alapítványokról

mindenkor a rendes évi számadáshoz hasonló olyan évi számadást készítsenek és a rendes évi számadással egy időben olyan számadást küldjenek a köri számvevőhöz, a melyben mult évi maradvány, folyó évi működés és apadás részletesen kimutatva és az év végén mutatkozó eredmény számszerűleg kitüntetve és ennek alapján az évi növekedés vagy apadás pontosan megállapítható legyen.

f) Kakad község lelkészét, gondnokát és presbiteriumát szigoruan utasítja arra, hogy a Kovács és magtár alapot anyagi felelősség és fegyelmi eljárás terhe alatt kamatoztassa és ezt a Canonica visitacio alkalmával igazolja; az esperes urat pedig felkéri, hogy ha a Canonica visitatio jelentéséből az tűnnék ki, hogy mulasztás vagy vétkes hanyagság esete forog fen, a fegyelmi eljárást a mulasztók ellen indítsa meg.

g) Végül valamennyi egyházközség lelkészét és gondnokát arra kötelezi, hogy az egyházi alapokról, alapítványokról, azok rendeltetéséről, mennyiségéről, elhelyezéséről, kezelés módjáról az 1906. deczember 31-én volt állapot szerint a Canonica visitatio időpontjáig, két példányban részletes kimutatást készítsen és annak egyik példányát a visitátoroknak adja át; a Canonica visitatiót pedig arra utasítja, hogy az alapok állását, mennyiségét, kezelés módját és rendeltetését tüzetesen vizsgálja meg, az egyházközség által átadandó kimutatást az észleltek alapján esetleg igazítsa ki és a kimutatásokat saját jelentésével együtt a folyó évi őszi közgyűlésre mutassa be.

19. sz. A kólyi ev. ref. egyháztanács beterjeszti jelentését a „Fodor Zsigmond alap“ állásáról. A jelentés szerint az „érmelléki takarékpénztár“-ba elhelyezett alap az 1907. január 1-én 11.520 K 94 fil., szóval: tizenegyezeröttszázhusz korona és 94 fillérből áll. — Egyben azt is jelenti egyháztanács, hogy a f. évi január 1-től a kamat 4%-ról 4½%-ra emeltetett fel.

Tudomásul vétetik.

20. sz. Olvastatott a tanügyi bizottság elnökének jelentése amint következik:

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy a dékáni iskolalátogatás ez évben egyházmegyénknek három körében történt meg; nevezetesen a székelyhidi, diószegi és érmihályfalvai körökben. A margittai körben lelkész-dékán akadályoztatása miatt elmaradt. Mivel azonban az illető lelkész urak által kitöltött „iskola-látogatási jegyzőkönyvek“ ennek a körnek is csaknem minden egyházából beérkeztek: itt is tudok az iskolákról képet nyújtani.

Annak megemlítése mellett, hogy a látogatást a székelyhidi körben Demjén Ferencz lelkész és Hajdu József tanító; a diószegi körben K. Tóth Sámuel lelkész és Vincze Károly tanító; az érmihályfalvai körben pedig Molnár József lelkész és Szabó József tanító urak végezték el, — a talált eredményről a következőkben van szerencsém beszámolni:

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma			Az iskolai év kezdete	Vezetettnék-e naplók
					fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt		
I. Székelyhidi kör.												
1	Székelyhid	I—II. o. leány	II/4.	Szilágyi Ende	.	73	.	.	68	.	IX/1.	igen
2	"	III—VI. o. leány	II/4.	Szilágyi Árpád	.	87	.	.	87	.	IX/1.	igen
3	"	I—II. o. fiú	II/4.	Debreczeni F.	73	.	.	73	.	.	IX/1.	igen
4	"	III—VI o. fiú	II/4.	Bundi Péter	78	.	311	59	.	287	IX/1.	igen
5	Szent-Jobb	I—VI. o. vegyes	II/4.	Tollas István	25	17	42	24	16	40	XI/1.	m. n.
6	H.-K.-Szentmiklós	I—VI. o. vegyes	II/5.	Tóth József	85	60	145	79	49	128	X/1.	igen
7	Ér-Olaszi	I—VI. o. vegyes	II/5.	Soós Lajos	55	56	111	54	52	106	IX/15	igen
8	Köbölkut	I—VI. o. fiú	II/5.	Erdélyi József	110	.	.	.	93	.	XI/1.	igen
9	"	I—VI. o. leány	II/5.	Gellért Ignác	.	88	198	.	55	148	XI/1.	igen
10	Bogyoszló	I—VI. o. vegyes	II/6.	Kurucz Imre	60	58	118	50	52	102	X/1.	igen
11	Albis	I—VI. o. vegyes	II/6.	Milotai Lajos	62	6	124	62	62	124	IX/1.	igen
12	Asszonvásár	I—VI. o. vegyes	II/7.	Csóka Lajos	69	58	127	66	56	122	IX/1.	igen
12	Kis-Kereki	I—II. o. vegyes	II/7.	Szebeni József	36	21	57	36	21	57	IX/1.	igen
14	"	III—VI.o. vegy.	II/7.	Hajdu József	27	34	61	27	34	61	IX/1.	igen
	Összeg				680	614	1294	623	552	1175		
II. B.-Diószegi kör.												
1	B.-Diószeg	I—II. o. fiú	II/11.	Vincze Károly	156	.	.	154	.	.	IX/1.	igen
2	"	III—IV. o. fiú	II/11.	Milotai Imre	103	.	.	98	.	.	IX/1.	igen
3	"	V—VI. o. fiú	II/11.	Balogh Ferencz	75	.	.	70	.	.	IX/1.	igen
4	"	I—IV. o. leány	II/11.	Mikecs Ferencz	.	116	.	105	.	.	IX/1.	igen
5	"	I—IV. o. leány	II/11.	Kiss Lajos	.	65	515	.	64	491	IX/1.	igen
6	B.-Félegyháza	I—VI. o. leány	II/12.	Papp Károly	.	63	.	57	.	.	IX/1.	cs. m
7	"	I—VI. o. fiú	II/12.	Dekmár Gyula	55	.	118	50	.	107	IX/1.	cs. m
8	Vajda	I—VI. o. vegyes	II/12.	Kalás Sámuel	50	51	101	40	39	79	IX/1.	igen
9	H.-K.-Szentimre	I—VI. o. fiú	II/13.	Kiss Ferencz	64	.	.	55	.	.	IX/1.	igen
10	"	I—V. o. leány	II/13.	Karasszon J.	.	70	134	.	61	116	IX/1.	igen
11	Kólv	I—VI. o. vegyes	II/13.	Varga Mihály	65	68	133	61	60	121	IX/1.	igen
12	Csokaly	I—VI. o. vegyes	II/14.	Harscsa Sándor	77	53	130	66	47	113	IX/1.	igen
13	Álmosd	I—VI. o. fiú	II/14.	Somogyi Gábor	65	.	.	60	.	.	IX/1.	igen
14	"	I—IV. o. leány	II/14.	Király Píroska	.	53	118	.	49	109	IX/1.	igen
15	Kakad	I—VI. o. vegyes	II/15.	Mikó József	33	42	75	26	42	68	IX/1.	igen
16	Uj-Léta	I—V. o. leány	II/15.	Buzogány D.-né	.	52	.	48	.	.	IX/1.	igen
17	"	I—VI o. fiú	II/15.	Buzogány D.	68	.	120	61	.	109	IX/1.	igen
18	N.-Léta	III—V. o. leány	II/16.	Fiók Albert	.	76	.	74	.	.	IX/1.	igen
19	"	I—II. o. leány	II/16.	Soós József	.	80	.	75	.	.	IX/1.	igen
20	"	I—II. o. fiú	II/16.	Balogh József	80	.	.	76	.	.	IX/1.	igen
21	"	III—V. o. fiú	II/16.	Munkácsy Fer.	72	.	398	70	.	295	IX/1.	igen
	Összeg				963	789	1752	887	721	1608		

Berend. felszer. tisztaság	Elvannak-e látva tankönyvekkel a növendékek?	A tanító vezér-könyv?	Confirmáltatott	Elvégeztetett-e a tananyag?	A tanítás eredménye									Általános ered.	Jegyzet		
					Vallás	Magy. nyelv.	Történet	Földrajz	Számítan	Term. rajz	Term. tan	Írás	Olvasás			Ének	
jó	igen	igen	.	igen	4	kielégítő kitűnő gyenge kielégítő jó
jó	"	"	20	igen	1	
jó	"	"	20	igen	4/5	
jó	"	"	5	igen	3	
jó	"	"	23	nem	4/5	
gyarl.	"	"	15	nem	4/5	
jó	"	"	23	igen	3	
gyen.	"	"	15	igen	4	
jó	"	"	23	nem	4/5	
jó	"	"	18	igen	4	
jó	"	"	23	igen	3	
jó	"	"	22	igen	3	
jó	"	"	.	igen	4/5	
jó	"	"	16	igen	1	
.	.	.	185	
kifog.	igen	igen	.	igen	2	2	2	2	2	2) A fegyelem igen rossz Egészségtan: 2
kifog.	"	"	.	nem	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
rossz	"	"	46	nem	4	4	4	4	5	4	4	3	3	3	2	4	
jó	"	"	39	nem	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2	3	3	
jó	"	"	8	igen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	
rossz	"	"	5	nem	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
gyen.	"	"	14	nem	4	4	4	4	4	4	4	4	5	3	3	4	
"	"	"	12	nem	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	
rossz	"	"	14	nem	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	
jó	"	"	15	nem	3	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
gyen.	"	"	15	igen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	
jó	"	"	11	nem	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
jó	"	"	10	igen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	
jó	"	"	13	n. e.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
türh.	"	"	6	n. e.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
türh.	"	"	1	n. e.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
jó	"	"	33	nem	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
jó	"	"	.	igen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	
jó	"	"	.	igen	1	2	.	.	2	.	.	.	1	1	1	1	
jó	"	"	27	igen	1	2	.	.	2	.	.	.	1	1	1	1	
.	.	.	269	.	3	3	3	3	3	3	.	.	3	3	1	3	

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma			Az iskola év kezdete	Vezetetnek-e naplók §
					fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt		
III. Érmihályfalvai kör.												
1	Ér-Tarsa	I-IV. o. vegyes	II/7.	Erdélyi Gyula	21	41	62	19	41	60	IX/20	igen
2	Ér-Semjén	I-V. o. fiu	II/7.	Z. Szabó József	70	.	.	60	.	.	IX/20	"
3	"	I-V. o. leány	II/7.	Nagy Sándor	.	81	151	.	72	132	IX/20	"
4	Bagamér	I-II. o. fiu	II/8.	Kocsis Ferencz	91	.	.	72	.	.	IX/10	"
5	"	III-V. o. fiu	II/8.	Rácz Béla	72	.	.	55	.	.	IX/10	"
6	"	I-II. o. leány	II/8.	Kiss Gyula	.	77	.	.	57	.	IX/10	"
7	"	III-VI. o. leány	II/8.	Molnár Antal	.	76	316	.	62	246	IX/10	"
8	Erkeserü	I-V. o. vegyes	II/9.	Bacza Illés	89	69	158	77	49	126	IX/10	"
9	Ér-Adony	I-IV. o. vegyes	II/9.	Kiss Sándor	24	38	62	23	36	59	X/1.	"
10	G.-Petri	I-V. o. vegyes	II/11.	Jakab István	45	43	88	45	43	88	IX/10	"
11	Piskolt	I-VI. o. vegyes	II/11.	Erdélyi Gábor	61	50	111	66	53	119	IX/10	"
12	Érmihályfalva	I-II. o. leány	.	Kassay Ida	.	115	.	.	80	.	IX/15	"
13	"	III-V. o. leány	.	Bignió Emilia	.	97	.	.	76	.	IX/15	"
14	"	I-II. o. fiu	.	Pálfi Miklós	100	.	.	85	.	.	IX/15	"
15	"	III-VI. o. fiu	.	Úrögi Sándor	90	.	402	76	.	317	IX/15	"
16	Ottomány	I-VI. o. vegyes	.	Huszár Sándor	52	45	97	46	39	85	IX/17	"
17	Szalacs	I-II. o. fiu	.	Horváth Sándor	63	.	.	53	.	.	IX/1	"
18	"	III-VI. o. fiu	.	Tóth Miklós	52	.	.	51	.	.	IX/1	"
19	"	I-V. o. leány	.	?	.	111	226	.	101	205	IX/1	"
Összeg					830	843	1673	728	709	1437	.	.
IV. Margittai kör.												
1	Apátkeresztur	I-VI. o. vegyes	.	Barcsay Gyula	27	18	45	35	21	56	IX/15	igen
2	Bályok	I-V. o. leány	.	Lázár Mária	.	45	.	.	43	.	IX/10	"
3	"	I-V. o. fiu	.	Szathmáry K.	63	.	108	62	.	105	IX/10	"
4	F.-Ábrány	I-VI. o. vegyes	.	állami	25	28	53	25	28	53	IX/15	"
5	Kécz	I-VI. o. vegyes	.	Fábián János	35	32	67	35	32	67	IX/12	"
6	Margitta	I-II. o. fiu	.	Bod Lajos	60	.	.	59	.	.	IX/15	"
7	"	III-V. o. fiu	.	Dobó Gyula	70	.	.	47	.	.	IX/15	"
8	"	I-IV. o. leány	.	Tájnél Mária	.	146	276	.	62	168	IX/15	"
9	Micske	I-IV. o. vegyes	.	Füzessy Endre	90	64	154	85	54	139	IX/1	"
10	Poklostelek	I-VI. o. vegyes	.	állami	45	40	85	45	40	85	IX/1	"
11	Széplak	I-V. o. fiu	.	Kocsis József	87	.	.	87	.	.	IX/1	"
12	"	I-V. o. leány	.	Szölösi Erzséb.	.	90	177	.	90	177	IX/8	"
13	Tóti	I-VI. o. vegyes	.	Németh Lajos	64	79	143	54	64	118	X/20	"
14	Vedres-Ábrány	I-VI. o. vegyes	.	állami	22	21	43	22	21	43	IX/10	"
15	Monuspetri	I-III. o. vegyes	.	Szathmáry Ján.	8	10	18	8	10	18	IX/15	"
Összeg					596	573	1169	564	465	1029	.	.

Berend., felszer., tisztaság	Elvannak-e látva tankönyvekkel a tanulók	A tanító vezér- könyv	Confirmáltatott	Elvégzetett-e a tananyag	A tanítás eredménye									Általános ered.	Jegyzet			
					Vallás	Magy. nyelv.	Történet	Földrajz	Számítan	Term. rajz	Term. tan	Írás	Olvasás			Ének		
kifgt.	igen	igen	12	igen	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3		
"	"	"	18	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
türh. kifgt.	"	"	22	"	3	4/5	3	3	3	4	3	4	4	4/5	4	4		
"	"	"	27	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
kifog. türh. megf. kifgt. megf.	"	"	19	"	3	4/5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
"	"	"	10	"	3	4/5	4	4	4	4	4	4	3	2	3	4		
"	"	"	22	"	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3		
"	"	"	25	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
"	"	"	16	nem		
"	"	"	15	"		
"	"	"	12	"		
türh.	"	nem igen	19	"		
türht.	"	"	17	"		
			234															
kiel.	igen	nem nem igen nem igen	— 16 13 7 7	igen	4 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	3 4 1	3 4 1	4 4 1	4 4 1	4 4 1	
"	"	"	43	"	1	2	.	.	.	2	.	.	1	2	3	1	2	
jó türh.	"	"	11	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	
"	"	"	6	"	2	3	3	2	2	4	2	.	3	2	2	2	4	
—	"	—	9	"	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
jó jól kiel.	"	igen	20	"	1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	1	1	1	
—	részb. igen	"	14	"	
megf.	"	részb.	5	"	2	2	.	2	
			151															

Járvány miatt az
iskola-látogatás
idején zárva volt.

Sorszám	Kör neve	Iskola- kötelesek száma			Iskolába járók száma			Confirmált	A tanítás eredménye					
		fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt		kitűnő	jeles	jó	elegendő	alig elegendő	elégtelen
14	Székelyhidi	680	614	1294	623	552	1175	185	2	.	4	3	5	.
21	B.-Diószegi	963	789	1752	887	721	1608	269	3	5	5	8	.	.
19	Ér-Mihályfal.	830	843	1673	728	709	1437	234	.	4	3	4	.	.
15	Magittai	596	573	1169	564	465	1029	151	4	6	.	5	.	.
69		3069	2819	5888	2802	2447	5249	839	9	15	12	20	5	.

Ime Nagytiszteletű és Tekintetes egyházmegyei Közgyűlés a statisztika, a mely hű képen tárja elénk egyházmegyénk tanügyi állapotát s a melyhez épen ezért nagyon kevés hozzáfűzni valónk van.

Hogy vannak tanítóink, akik még mindig oklevél, sőt többen osztályvizsgák nélkül működnek, arról nem szólunk, mert hiszen ennek az áldatlan (legalább az illető tanítókra nézve az! — míg a tanítás eredményét nem igen érinti, mert az oklevél nélküliek között vannak többen, kik ez alkalommal is jó, sőt jeles eredményt mutattak föl) állapotnak már a közel jövőben ugy is véget fog vetni az egyházmegye jóakarata.

A tanítás eredménye általában véve nemcsak, hogy aggodalomra nem ad okot, de kielégíthet mindnyájunkat. Kielégíthet, mert egész egyházmegyénk területén egyetlen elégtelen osztályzatú iskola sem találtatott, sőt az egyes tantárgyakra vonatkozó elégtelen is csak 4 helyen fordul elő, úgymint B.-Diószegen az V—VI. fiúiskolában a számtanból, B.-Félegyházán a leányiskolában a magyarnyelvből, a fiúiskolában, hol a fegyelem is igen rossz, az olvasásból s ugyancsak az olvasásból a h.-k.-szentimrei fiúiskolában.

Természetesen az volna az ideális állapot, ha gyenge iskoláról egyáltalán nem kellene számolnunk. De hát ezt ez idő szerint még nem tehetjük meg. Mert ime ott van

a székelyhidi kis fiúiskola, a szentjobbi vegyes iskola s a hegyközszentmiklósi vegyes iskola (ahol mentségül szolgálhat, hogy a tanterem annyira kicsiny, hogy a tanító alig képes mozogni benne), a köbölkuti leányiskola, a kiskerekii vegyes iskola, mind alig elegendők. Gyenge még az eredmény a bagaméri kis fiúiskolában is, de ott a tanító huzamos ideig beteg volt. Ellensúlyozza ezt az, hogy van 9 kitűnő iskolánk, nevezetesen Székelyhidon a Szilágyi Árpád, Kis-Kerekiben a Hajdu József, Nagylétán a Fiók Albert, Soós József és Balogh József, Bályokon a Szathmáry Károly és Széplakon mindkét iskola: a Kocsis József, meg a Szöllösy Erzsébet, Margittán a Dobó Gyula iskolája, ahoval számítható Z. Szabó József vezetése alatt az érsemjéni fiúiskola, melyről azt jegyzi meg a látogató küldöttség, hogy a jelzett jeles iskolák legkiválóbbja. Ellensúlyozza az, hogy van 15 jeles és 12 jó iskolánk!

Mint túlnépes iskolákra rá kell mutatnunk a h.-k.-szentmiklósi, érolaszii, köbölkuti fiú-, bogyoszlói, albsi, asszonyvásári, b.-diószegi I—II. osztályu fiú-, kólyi, csokalyi, micskei iskolákra, melyeknek népessége mindenütt meghaladja a 100-at, sőt a b.-diószegi említett iskola a 150-et is. Ha ezek között van kielégítő eredményü több iskola, sőt van jeles is kettő. Ez a tanító rengeteg munkabírást, kiváló szorgalmát mutatja, és nem a mellett érvel, hogy ez az állapot tovább is megtartandó, annyival inkább nem, mert ezek a túlnépes iskolák szolgáltatják a statisztika számára a gyenge anyagot.

Türhetetlen s megszüntetendő dolog, hogy az iskolai év H.-K.-Szentmiklóson, Bogyoszlón, Ér-Adonyban okt. 1-én; Tótiban, Szentjobbon és Köbölkuton pedig november 1-én kezdődik. Köztudomásu dolog, hogy a tanítónak a téli hónapokban a nagyobb gyermekekkel kell foglalkoznia, mert ezeket szegény szülei a legtöbb helyen az őszi és tavaszi hónapok alatt maguk mellé munkába állítják. Míg ezek ősszel nem jelennek meg, addig van a tanítónak ideje arra, hogy a kicsinyeket fegyelmezze, bevezesse az a-b-c kezdő titkaiba. De hát ott, ahol oly későn kezdődik az iskolai év, a tanítás világos kárára, ez nem történhetik meg.

Itt említjük meg azt a türhetetlen szokást is, hogy

Székelyhidon a nagyobb fiúiskolában több olyan gyermek van, kik a szülők határozott kivánsága folytán csak a confirmációra taníttatnak. Egyen sem tudunk eleget, nemhogy egy 11—12 éves gyermek, Tehát beszüntendő ez is!

Azt is fel kell említenünk, hogy iskoláink osztályok tekintetében még mindig nem felelnek meg a kívánalmaknak. Ime van 1 három-osztályu, 7 négy osztályu és 15 öt osztályu iskolánk. Ugyan milyen tudományt viszen ki az életbe az a negyedik osztályból kiszabadult éretlen gyermek pl. a hit és erkölcstan, hazánk és egyházunk történetéből, meg minden más tantárgyból?! Épen ezért kérjük a nagy- és tekintetes egyházmegyét: méltóztassék odahatni, hogy fokozatosan mindenütt beállíttassék a VI. osztály. Nem lehetetlen ez; bizonyítja több olyan iskola, melynek 4—5 évvel ezelőtt 3 osztálya volt, s ma már a VI-ikban is elég szép számmal vannak a növendékek.

Az iskola berendezése nem felel meg a követelményeknek H.-K.-Szentmiklóson, Köbölkuton a fiúiskolában, B.-Diószegen az I—II. és V—VI. osztályu fiúiskolában, B.-Félegyházán, Vajdán, H.-K.-Szentimrén, Csokalyon. Szükségesnek láttuk erről is megemlékezni, mert hiszen a berendezés befolyással van a sikeres tanításra, meg aztán, hogy az illető egyházak felhiva legyenek: alkalomadtán olyan a milyen összeget venni fel évi költségvetésükbe, tanszerekre, az iskola berendezésére tartozó dolgokra. Az 5888 tanköteles gyermekből iskolába jár 5249; iskolázatlan tehát 639, vagyis közel 11%.

Ezekután vagyunk a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegyei közgyűlés iránt Székelyhidon 1907. ápr. 16-án

kiváló tisztelettel

az érmelléki ref. egyházmegye tanügyi bizottsága s ennek nevében

Szentkirályi Károly,

ev. ref. lelkész, elnök.

Közgyűlés a kiváló gonddal szerkesztett s egyházmegyénk tanügyi állapotát a legkisebb részletekig feltüntető jelentést elismeréssel veszi tudomásul és azt egész terjedelmében jegyző-

könyvbe vétetni rendeli. — A jelentésben feltüntetett hiányok pótlása s bajok orvoslása végett a következő intézkedéseket teszi.

a) A köri dékánokat — azon felmerült alkalmából, hogy a margittai körben ez évben dékáni iskolai látogatás nem történt, — közgyűlés kötelezőleg utasítja, hogy a felügyeletök alá bízott iskolákat, minden évben a szokott időben mulhatatlanul látogassák meg s azon esetben, ha a látogatás teljesítésében fontos ok miatt gátolva lennének, erről az esperesi hivatalt — helyettesítésök eszközölhetése céljából — idejekorán értesítsék.

b) Azon tanítókat, kiknek iskolájában a tanítási eredmény habár csak egyes tantárgyakból is a dékáni látogatás alkalmával elégtelennek találtatott, névszerint Balogh Ferencz b.-diószegi (a számtanból) Papp Károly b.-félegyházai, (a nyelvtanból) Dekmár Gyula b.-félegyházai (az olvasásból) és Kiss Ferencz hegyközszentimrei tanítókat (az olvasásból) a legkomolyabban utasítja, sőt kötelezi közgyűlés, hogy a kanonszerű egyházlátogatás idejére a hiányokat mulhatatlanul pótolják.

c) Tekintve azon több egyházainkban előforduló rendetlenséget miszerint az iskoláztatás nem a törvény által előirt időben, hanem sokkal későbbben kezdődik, (igy p. o. Hksztmiklóson, Bogyoszlóban, Ér-Adonyban okt. 1-én; Tótiban, Szentjőbban és Köbölkuton pedig nov. 1-én) — közgyűlés felhívja és kötelezőleg utasítja általában az összes, különösen pedig az imént megnevezett egyházak presbitériumait, hogy a legnagyobb igyekezettel törekedjenek arra, hogy a rendes iskoláztatás minden évben szept. 15-én megkezdődjék, ebbeli kötelességöket nem teljesítő presbitériumokkal szemben szigorubb intézkedések vétetvén igénybe.

d) A több iskolában tapasztalható hiányos felszerelésekre vonatkozólag, közgyűlés utasítja az egyházak lelkészeit és presbitériumait, hogy

amennyiben a hiányokat az egyházak saját erejökön pótolni nem tudnák, a hiányzó taneszközök ingyenes megküldéséért, folyamodjanak Bihar vármegye közigazgatási bizottságához, s az esetben ha kérésök sikertelen lenne, Nagyt. Esperes ur pártoló közbejöttével az országos tan-szer muzeumhoz.

e) A székelyhidi nagyobb fiiskolában dívó azon helytelen szokást miszerint több 11—12 éves confirmálandó, de még iskolaköteles gyermek a szülők kívánságára csupán az agendára taníttatik, közgyűlés határozatilag eltiltja s utasítja tanítót, hogy figyelmen kívül hagyva a szülők e tekintetbeni, különben is helytelen kívánságát, a confirmálandó iskola köteles gyermekeket, a tantervben előirt összes tantárgyakra oktassa.

21. sz. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság 1907. évi ápril hó 16 án, Székelyhidon tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből a III. szám, a mint következik :

„Hajdu József indítványozza, miszerint tekintettel azon körülményre, hogy az egyházmegyénk központján Székelyhidon özv. Brém Jánosné ugynevezett nőnevelő intézetében felekezetünk jelentékeny számu s tekintélyesebb tagjainak leánygyermekkei nyernek oktatást, tekintettel azon körülményre, miszerint az intézet különben sem áll eléggé a hatóság és nyilvánosság ellenőrzése alatt, tekintettel azon legfontosabb körülményre, hogy az intézetben köztudomás szerint erősen catholikus szellem uralkodik : Kéressék fel a nagyt. s tekintetes egyházmegyei közgyűlés hogy ez intézetre ellenőrző figyelmét kiterjesztve, azt évenként legalább egyszer az egyház és iskola látogató küldöttség által megvizsgáltatni méltóztassék.

Bizottság az indítványt egyhangulag magáévá téve a nagyt. s tekintetes Egyházmegyét az indítvány szellemében való határozathozatalra kéri.

Közgyűlés a nevezett nyilvánossági jelleggel felruházott intézetet, iskolalátogató küldöttséggel nem vizsgálthatja meg, azonban, hogy a hit-

felekezetiünkhöz tartozó növendékek vallásos oktatás nélkül ne maradjanak, felhívja a székelyhidi ev. ref. egyháztanácsot s különösen annak főgondnokát, miszerint szerezzenek meggyőződést a felől, hogy a többször említett intézetben hitfelekezetiünk növendékei részesülnek-e vallásos oktatásban s ha nem részesülnének, tegye meg a szükséges intézkedéseket a hitoktatás létesítésére.

22. sz. Tanügyi bizottságnak az előző számban előadott indítványa kapcsán Balogh Ferenc ~~nagyéleti~~ *margittai* lelkész felhívja egyházmegye figyelmét azon elszomorító körülményre, miszerint a dernai gyártelepen levő állami iskolában, a hitfelekezetiünkhöz tartozó gyermekek — számra nézve mintegy huszan — vallásos oktatásban egyáltalában nem részesítetnek azon ok miatt, mert a hitoktatással megbízott micskei ev. ref. lelkésznek sem a missió alap, sem az állam, sem a gyártelep semmi tiszteletdíjat, sőt még fuvar költséget sem fizet. — Kéri nevezett lelkész, egyházmegyénknek e tekintetbeni intézkedését.

Közgyűlés megbizza Balogh Ferenc margittai és Rácz Lajos micskei lelkészeket, hogy e tekintetben lépjenek érintkezésbe a gyártelep igazgatóságával vagy gondnokával s a hitfelekezetiünkhöz tartozó gyermekek vallásos oktatását a hitoktatónak bizonyos tiszteletdíj megállapítását igyekezzenek kieszközölni s eljárásoknak eredményéről jelentésöket őszi közgyűlésünkhöz terjesszék be.

23. sz. Molnár Antal tanítóegyleti főjegyző, azon szomorú tapasztalatból kiindulva, hogy a tanítók, a tanítóegyleti gyűléseket csak nagyon kevés számmal látogatják, kéri közgyűlést: tegye kötelezővé a tanítókra nézve az egyesületi gyűlések pontos látogatását.

Közgyűlés szives készséggel tesz eleget fenti kérésnek s a kebelbeli tanítókat az egyesületi gyűlések szorgalmas látogatására ezennel elkötelezi.

24. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi kar által f. évi április hó 30-án Székelyhidon tartott értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvének 2-ik száma, a mint következik :

„Esperes lelkészelnök előterjeszti, hogy a kör-i értekezlet megalakítása iránt a szükséges intézkedéseket megtette s most arról tehet jelentést, hogy a Székelyhidi és Diószegi kör megalakult, de különféle okok miatt elmaradt az érmihályfalvai és margittai körök megalakulása. A megalakult körök jegyzőkönyve felolvastatott.

Az elnöki jelentést a közértekezlet azzal a megjegyzéssel veszi tudomásul, hogy a talán fontos okok miatt meg nem történt megalakulását az érmihályfalvai és margittai lelkészi körnek elvárja, a már megalakult körök határozatait pedig jelen gyűlés tárgyalása alá veszi.“

Egyházmegyei közgyűlésünk, a lelkészek kör-i értekezletének megalakítására irányult törekvést helyeslőleg veszi tudomásul.

25. sz. A lelkészi értekezlet jegyzőkönyvének 3. száma alatt azon határozatot hozza, hogy azon ev. ref. egyháztagnak, kik egyházi szertartásainkat, mint keresztelés, esketés, egyházi temetés, mellőzik vagy családtagjaik által mellőztetik, sem gondnoki, sem presbyteri s általában semmi néven nevezendő egyházi tisztségre nem alkalmazhatók s az ilyen egyháztagnak egyházi hivatalra megválasztása feltétlenül megsemmisítendő. Ezen határozatot lelkészi értekezlet helybenhagyás és megerősítés végett egyházmegyei közgyűléshez felterjeszti.

Közgyűlés, habár az egyházi törvények 23. és 91. §-ai általánosságban rendelkeznek a felől, hogy kik választhatók egyházi tisztségekre, mindazonáltal nem tartván feleslegesnek a törvény ide vonatkozó intézkedéseit az egyes esetekre rámutatás által kiszélesíteni, helyeslőleg veszi tudomásul lelkészi értekezlet fenti határozatát és azt egyházmegyénk kebelében kötelező erőre emeli.

26. sz. Lelkészi értekezlet, a székelyhidi lelkészi kör azon indítványa folytán, hogy iskoláinkba a lelkész, mint iskolaszéki elnök tudta és beleegyezése nélkül sem

járásorvos, sem tanfelügyelő semmi szín alatt be ne léphessen, felkérni határozza Nagyt. Esperes urat, miszerint tegyen lépéseket a közigazgatási hatóságoknál oly irányban, hogy figyelembe véve iskoláink autonomikus jogait, az iskolalátogatásra hivatott tisztviselők, akár közegészségügyi, akár más czim alatt akarják meglátogatni iskoláinkat, erről a lelkészt, mint iskolaszéki elnököt előzetesen értesítsék s a látogatást annak tudtával s lehetőleg részvétele mellett teljesítsék.

Közgyűlés a lelkészi értekezlet fenti határozatát helyeslőleg tudomásul veszi.

27. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi kar által, f. évi ápril hó 30-án, Székelyhidon tartott értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvének 5-ik száma, a mint következik :

„A Diószegi lelkészi kör az a határozata, hogy az alsó szabolcs hajduvidéki e. m. lelkészegylete által megküldött *felszólítást* az országos református *lelkészi* értekezlet megalakítása iránt kész örömmel veszi tudomásul s a), b), c) pontjait elfogadja, a midőn

Tudomásul vétetik, a köz értekezlet határozatilag kimondja, hogy az országos lelkészi értekezlet megalakulását, működését és munkáit úgy az egyház, mint a lelkészek saját érdekében szükségesnek tartja, kimondja az országos ref. lelkészi egylethez csatlakozását, és ez elvi kijelentésének megfelelően az egyházmegye képviselőjére megválasztja és megbizza az e. m. esperesét Nt. Marjai Péter urat és Nt. Végh József tan. bírót. Póttagul : Szatmári Sándor és Tóth Sámuel lelkészeket.“

Egyházmegyei közgyűlés, lelkészi értekezlet fenti határozatát helyeslőleg tudomásul veszi.

28. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi kar által f. évi április hó 30-án Székelyhidon tartott értekezlet betesjesztett jegyzőkönyvének 6-ik száma, a mint következik :

„Nagy. Esperes ur által bemutatott, a két ev. egyházat közösen érdeklő ügyekben az 1848. XX. tcz. 2. §-a tárgyában alkotott bizottsági válaszok :

Közmegelegedéssel tudomásul vétetnek.“

Egyházmegyei közgyűlés a bizottsági választásokat szintén meglelégedéssel veszi tudomásul.

29. sz. Lelkészi értekezlet, jegyzőkönyvének 7. sz. alatt azon kérést terjeszti közgyűlés elé, miszerint az egyházunk kötelékéből kilépett nazarénusok, baptisták, felekezet nélküliekkel szemben, — kik egyházi terheket viselni nem akarnak, az egyház fentartásához semmivel nem járulnak s egyházi szertartásainkat is teljesen mellőzik, azonban az egyházunk által nyújtott előnyökben legalább annyiban részesülni akarnak, hogy elhalt családtagjaik részére az ev. ref. egyház tulajdonát képező temető igénybevétele mintegy követelik: mondja ki közgyűlés határozatilag, hogy az egyházunk kötelékéből bármily cím alatt kilépett egyének s azok családtagjai, az egyház tulajdonát képező temetőbe, csak is az egyháztanács által megállapított, sirhelypénz megfizetése mellett temethetik halottaikat.

Egyházmegyénk fenti kérdésben már 1904. évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 36. száma alatt határozott és az ott kifejezett álláspontját ma is fentartva, lelkészi értekezlet indítványát hathatósan ajánlja a presbiteriumok figyelmébe, mint a melyeknek autonomikus hatáskörébe tartozik az egész kérdés helyes megoldása.

30. sz. Lelkészi értekezlet jegyzőkönyvének 8. sz. alatt azon kérést terjeszti egyházmegyei közgyűlés elé, miszerint a már megerősítést nyert egyházi új törvények életbeléptetésére szükséges — különösen az adózási ügyet érintő — átmeneti intézkedések eszközzésére, küldjön ki egyházmegyénk mostani gyűléséből egy lelkészekből és világiakból alakított bizottságot, mely bizottság a szükséges előmunkálatokat mielőbb kezdje meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk korainak tartja még a fent érintett ügybeni intézkedést, épen azért bevárja a f. hó folyamán tartandó Egyházkerületi közgyűlés irányító utasításait s az azok közlése után összehívandó rendkívüli közgyűlésünk számára tartja fenn, az utasítás alapján való intézkedés jogát.

31. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi kar által f. évi ápr. 30-án Székelyhidon tartott értekezlet betérjesztett jegyzőkönyvének 9-ik száma amint következik:

„Felmerült többek részéről azon elvi kérdés, hogy törvényeinkben nem létező, de ugy erkölcsi és általában keresztyén felebaráti szempontból megtisztelő, mint egyházunkat anyagilag is érdeklő tekintetekből olyan egyének, kik nem hitfelekezetünk tagjai, de az iránt kiváló ragaszkodással sőt anyagi áldozatokkal és cselekedetben megmutatott keresztyén hittel kifejezték szeretetüket, jó indulatukat, választhatók-e tiszteletbeli, mint főgondnoki, presbiteri tisztségekre ?

Lelkészi értekezletünk e kérdésben azt határozta, hogy a hivatalos törvényben előirt jogok és kötelezettségek tekintetbe vétele nélkül ily tiszteletbeli hivatalt ugyan nem állíthat fel, mindazáltal, ahol egyházunk érdekében előnyös, az ily irányu megtiszteltetést megengedhetőnek véli a presbiterium jogkörének minden sérelme nélkül.“

Egyházmegyei közgyűlés, lelkészi értekezletnek fenti határozatát tudomásul veszi ugyan, de egyszersmind a legnagyobb elővigyázatot, körültekintést és óvatosságot ajánlja e tekintetben a lelkészek és presbyteriumok figyelmébe, s az ilyen kitüntető „tiszteletbeli“ állásra, csakis egyházunk ügyei iránt kiváló jó indulatot és érdeklődést tanúsító, egyházunk felvirágoztatása körül valódi érdemeket szerzett egyéneket tart megválaszthatóknak.

32. sz. Lelkészi értekezlet, jegyzőkönyvének 10. sz. alatt az őszinte hála érzésével jelenti közgyűlésnek, miszerint Özv. Zsigó Endréné urnő, néhai férje boldog emlékü egyházmegyei gondnokunk emlékét ez uton is megörökíteni óhajtván, egyházmegyei lelkészi nyugdíjalap gyarapítására, 1000 azaz egyezer koronát adományozott s fizetett be egyházmegyei gyámintézet pénztárába ; kéri egyszersmind lelkészi értekezlet, hogy a kegyes adományozó urnő iránt, egyházmegyénk jegyzőkönyvének lapjain is fejezze ki közgyűlés a lelkészi kar őszinte köszönetét s mélyen érzett háláját.

Egyházmegyei közgyűlésünk szintén hálás érzelmekkel veszi tudomásul a szép adományt s a nagy jótékonyoságu urnővel szemben jegyzőkönyvileg is kifejezi hálás köszönetét.

33. sz. Olvastatott őszi egyházmegyei közgyűlésünk által Tóth Miklós szalacsi tanító ellen beadott panaszok megvizsgálására kiküldött bizottság hivatalos jelentése, melyben kiküldöttek odanyilatkoznak, miszerint a hivatalos vizsgálat mellőzésével sikerült nekik a legmesszebbmenő körültekintés mellett panaszlók s panaszolt között békességes egyezséget létesíteni; a követendő eljárás feltételei akként lettek megállapítva, hogy az, — t. i. az egyezés — elsősorban is a nyomban összehívandó presbiterium által tárgyalassék, az által is legyen elfogadva s megerősítve s így a lehető legrövidebb idő alatt mint megmásíthatatlan s végérvényes okmány az esperesi hivatalnál bemutatassék! A kölcsönös egyezmény lényege abban állott, hogy Tóth Miklós tekintettel előrehaladott korára, halló szerveinek gyengülésére, az egyház életében szükséges belbéke biztosítása céljából hivataláról 1907. szept. 1-re lemond, úgy azonban, hogy egyháztanács már 1907. június végén meghirdetheti elhagyandó állására a pályázatot. Tóth Miklós által hozott ezen áldozattal szemben kötelezték magukat jelenlevők s így lelkész is, hogy nevezett tanító helytelenül felvett, s nyugdíjigényének alapját képező fizetését, — kikötött időn belül hatóságilag — felemeltetik, illetve helyesbítettik!

Közgyűlés, miután egyháztanács a még 1906. nov. 19-én megtartott vizsgálat alkalmával hozzá utalt egyezés felett hozott határozatát, — melyet nyomban be kellett volna Esperes urhoz terjesztenie, — csak elkésetten, f. évi április hó 25-én küldte be, s miután Tóth Miklós már április 1-én beadott előterjesztésében odanyilatkozott, hogy egyháztanács, illetve lelkész, nyugdíjigényének helyesbitése érdekében mind- eddig mit sem tett, — tekintettel ezen áldatlan helyzet minden oldalon romboló következményeire, tekintettel az egyháztanács részéről is, bár csupán elnézésből elkövetett mulasztásra,

mely alapját képezte Tóth Miklós tanító időn belüli jogos felszólalásának, tekintettel továbbá a nyugdíjak rendezése körül most megindult s ma még a törvényhozás előtt fekvő országos intézkedésekre, a mikor a szalacsiak minden újabb áldozata nélkül távozó tanítójuknak nyugdíja ugyszólván megkészszeresztetik, mely eshetőség elé gátat emelni csak önzés s rosszakarattól lehet, mit egyházmegyénk kizártnak szeret tekinteni.

Kimondja határozatilag, hogy Tóth Miklós szalacsi tanító lemondási szándékát tudomásul veszi, s utasítja, — hogy kizárásával minden újabb vizsgálatnak, — a midőn a szönyegen levő újabb nyugdíjtörvények alapján helyesbített nyugdíjat kérelmezheti, ez iránti kérelmét nyomban nyujtsa be, mit ha elmulasztana, az egyház hivatalból teszi meg helyette! Az egyház belbékéje érdekében közgyűlésen is megjelent panaszosok közbejöttével s meghallgatása után elhatározatott az is, hogy Tóth Miklós, ha nyugdíjaztatását szept. 1-ig keresztül vinni nem tudná, az esetben már a 907. szept. havában megnyiló tanévre segédtanítót tartozik önköltségén alkalmazni, mit ha elmulasztana, vagy ha nyugdíjaztatását a következő iskolai év első felében bármi önmagában rejlő ok miatt keresztül nem vinné, ugy tavaszi közgyűlésünk helyére, mint megüresedett állásra elrendelheti a pályázatot.

34. sz. Esperes bejelenti, miszerint az Új-létai egyház lelkészi hivatalának betöltésére nézve a szükséges előintézkedéseket megtette, a választást elrendelte s annak határidejül május 12. napját kitűzte.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

35. sz. Nt. Esperes ur hivatkozással 1906. szept. 27-én tartott közgyűlésünk 8. sz. végzésére felhivja közgyűlést határozat hozatalra az iránt, kívánja-e a fent hivatolt végzés szigorú keresztülvitelét.

Ezen jelentés kapcsán egyházi főjegyző előterjeszti,

miszerint Gellért Ignác köbölkuti leánytanító azon kérelemmel járul közgyűlés elé, hogy tekintve 29 éves tanítói működését, őt tanítói állásában továbbra is meghagyván, részére oklevél helyett a főtiszt. egyházkerületi közgyűléstől igazolványt eszközöljön ki közgyűlésünk.

Ugyancsak egyházi főjegyző Bacza Illés érkeserüi tanító azon kérelmét terjeszti elő, miszerint tekintetbe véve azt, hogy ő az egyházmegye határozata előtt meghajolva, mult évi szept. óta már két ízben tett osztályvizsgákat s ilyenü vizsgáiból már csak fél évi van hátra és ezt is le fogja tenni ez évi május hó végén, amikor a legközelebb tartandó képesítő vizsgára is jelentkezni fog: azon nem remélt esetben, ha ez alkalommal oklevelét nem tudná megszerezni, hagyassék meg tanítói állásában az ezen év folyamán még tartandó legközelebbi képesítő vizsgáig, amikor oklevelét remélhetőleg meg tudja szerezni.

Varga Mihály kólyi tanító nevében, Szentkirályi Károly kólyi lelkész hasonló kérelmet terjeszt elő s nevezettet — mint különben is jeles tanítót — a f. évi őszi képesítő vizsgáig állásában meghagyatni kéri.

Közgyűlés Gellért Ignác köbölkuti tanítót — mivel az általa megszerzettetni kért igazolvány ma már nem is adható, s még ha adatnék is, nem pótolhatja az oklevelet — kérelmével elutasítja, s úgy ő vele, mint általában mindazon tanítókkal szemben, akik mult évi őszi közgyűlésünk 8. számú végzését figyelemre nem méltatva, okleveleik megszerzésére még csak lépéseket sem tettek, hivatolt végzést változatlanul fenntartja s annak érvényesítésére nagytt. Esperes urat felkéri.

Bacza Illés érkeserüi és Varga Mihály kólyi tanítók kérelmének — az előadott indokok alapján — közgyűlés helyt ad és őket azon kötelezettség mellett, hogy okleveleiket az ezen évi junius hava után tartandó legelső képesítő vizsga alkalmával megszerzik — állásaikban ideiglenesen meghagyja.

36. sz. A monospetrii ref. egyház, melynek imaházát, iskoláját, előkönyörgői lakát összes melléképületeivel porrá hamvasztott 1905. évben egy borzasztó tűzvész; kinyerendő segély reményében már felépített temploma építéséből fentmaradt adósságainak törleszthetésére, iskolája s tanítói lakának mellékelt terv szerint való újraépíthetésének költségeire egyházmegyénk utján a főtiszt. s méltóságos konventhez 4000 korona tökesegély soronkívül is eszközendő elnyerhetéseért folyamodik!

A kérvényben előadott, s a helyzetet a valóságnak megfelelően feltüntető okok alapján közgyűlés a kérvényt a legmelegebb ajánlattal terjeszti fel, elsősorban, jelzésével azon körülménynek, hogy ezen koldusságig szegény, idegen felekezetek közé ékelt, nemzeti missziót teljesítő gyülekezeten, Isten után egyedül a konvent kegyes s gyors jóindulata segíthet.

37. sz. Olvastatott Bakos József piskoíti ref. s lelkésznek kérelme, melyben amidőn egyfelől kápláni minőségben való megerősítését kéri, egyszersmind azért is folyamodik, miszerint 1906. szept. 1-től visszatartott kápláni államsegélyének kiutaltatását szorgalmazza egyházmegyénk.

A főtiszteletű püspöki hivatalnak 2610/906., esperesi hivatalunknak 192/906. sz. alatt kelt s másolatban csatolt felhatalmazásaik alapján kibocsátott Bakos József s. lelkész ur kérelme a kerületre pártolólág felterjesztetni határoztatik, tisztelettel felkérve a főtiszteletű s méltóságos Egyházkerület, miszerint egyházmegyénkben a mult év folyamán történt esperes változás következtében ezen ügygyel kapcsolatban történt, s a multnak betudható esetleges mulasztásért ne legyen áldozat a folyamodó s. lelkész, aki egy szép jövő reményében már ide s tova fél éve díjtalanul szolgál szorgalommal s méltó elismerés mellett.

Folyamodó állásában közgyűlésünk által utólagosan megerősítettik.

38. sz. Olvastatott Simon Elek csokalyi és Molnár Mihály bályoki — mindenik kongruás — lelkészeknek káplán tarthatásért benyújtott kérvénye, melyben a káplán tartási átalányból részükre külön-külön kiutalandó 500 korona államsegély elnyerhetéseért is folyamodnak.

Közgyűlés nemcsak a csatolt orvosi s va-
gyontalansági bizonyítványok, de közvetlen ta-
pasztalata alapján is tudja s meg van győződve,
hogy Simon Elek csokalyi lelkész ur feltüntetett
ideggyengesége, látó szerveinek elhomályosodása
miatt, Molnár Mikály bályoki lelkész ur pedig
ez év folyamán átszenvedett s csaknem végze-
tessé vált betegsége következtében lelkészi teen-
dőiket a legjobb igyekezet dacára sem képesek
segéd s talán mondhatjuk éltök koczkáztatása
nélkül elvégezni, jelzett indokok s ismeretes ref.
papi szegénységökre való tekintetből közgyűlé-
sünk míg egyfelől a káplán tarthatási engedélyt
mindkettőjüknek megadja, másrésről a kápláni
fizetéseknek segély útján eszközöndő fedezhe-
tése céljából kérvényeiket a legmelegebb aján-
lattal, pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű s
méltóságos Egyházkerületre.

39. sz. Simon Elek csokalyi lelkész jelenti, misze-
rint nt. Nagy István volt esperes ur engedélye folytán
még 1905. évben alkalmazta s. lelkészül Simon Imrét s
az illető állásában mai napig sincs megerősítve.

Közgyűlés jelentést tudomásul veszi s Simon
Imre s. lelkész urat állásában megerősíti.

40. sz. A g. petrii ref. egyházközségi tanács és egy-
házközségi közgyűlés elhatározta, hogy

a) az egyházközség tulajdonát képező 18 hold közös
legelő illetőséget a többi egyházi vagyontól elkülöníti, azt
külön jövedelmezteti, a jövedelmet tőkésíti és az ekként
összegyűlt összeget csakis a templom jó karban tartására
fordítja ;

b) a lelkészlak építésére felvett 4000 korona kölcsön-
ből a kölcsön könnyebb visszafizetése céljából tőkésített
600 korona összeget nem fordítja a 4000 korona köl-

csön törlesztésére, hanem abból külön alapot létesít, a melynek kamatait, — ha a 4000 korona kölesön törlesztve lesz — csakis a lelkészi lak jó karban tartására fordítja ;

c) a folyó évben a templom tetejét horgonyozott vaslemezzel befedeti, a templom és torony falait kívül belül kimeszelteti, a torony tetőt újból befesteti; az utóbbi munkálatok költségeit saját pénztárából fedezi, de mivel a templom tetejének újból való befedési költségeit az egyház pénztára nem bírja viselni, ennél fogva az erre szükséges költségek fedezése céljából az eddigi évenkénti munkadíjnak négyszeresét az egyházközségi tagokra kiveteti, és a kivetett összeg felét a folyó évben, másik felét pedig az 1908-ik évben szedi be az adózóktól.

Az egyházmegyei közgyűlés mind a három határozatot megerősítette.

41. sz. Fényes Endre egyházmegyei gondnok bejelentette a kiküldött bizottság jelentését arról, hogy az egyházmegyei gyülesterem és könyvtár helyiség céljára szükséges helyet a székelyhidi egyházközség ingyen felajánlotta; bemutatja egyúttal az építési tervet és költségvetést.

Az egyházmegyei közgyűlés — tekintettel arra, hogy az építés sokba kerülne és az egyházmegye pénztára ez idő szerint a költséget nem bírná, — a tervezett építkezést ez uttal mellőzi.

42. sz. Olvastatott az érkeserői ev. ref. egyház kérelme, melyben régi elavult s mai kor igényeitől messze elmaradó iskolája helyett új s lehetőleg a kor követelményeinek megfelelő épület — két tanterem — építését a bemutatott tervrajz és költségvetés szerint elhatározta. Két tanterem építése szükséges azért, mert iskola-köteles gyermekeinek létszáma már is eléri a 160-at s mulhatatlanul szükségessé teszi a legközelebbi jövőben — talán már 1908. év folyamán — az egyesített iskola kiválasztását. A tervbe vett épület a bemutatott költségvetés szerint mintegy 5000 korona körül kerülne, ezen építési összegre fedezetül szolgálna: 1. 1904. évben eladott régi

leányiskola ára időközi kamataival együtt 900 korona, 2. az egyháztanács 4 tagja által iskolai czélokra tett ugynevezett millenáris alapítvány 400 kor. 3. Magtár beszüntetés óta befolyt és tőkésített összeg 300 kor. 4. a temetőbeli — ez évben eladott akáczfák ára 1476 kor. 80 f. 5. az iskolai alapítványokból mint kölcsönösszeg 1000 k. 6. a törvény értelmében osztálybasorozás utján a hivekre kivetendő 1000 kor.

Minthogy a tervbe vett építéshez ugy a presbiterium, mint egyházközségi közgyűlés egyhangulag hozzájárult az egyházmegyei közgyűlés a kérelemnek örömmel helyt ad, a bemutatott tervrajzot és költségvetést megerősíti, az iskolai alapítványokból 1000 korona kölcsönösszeg felvételét a takarékpénztár által adott kamatfizetés mellett, — valamint 1000 kor-nak az egyházközségi közgyűlés által elfogadott osztálybasorozás utjáni kivetését — jóváhagyja. Felhatalmazza az egyháztanácsot, hogy a bemutatott tervrajz alapján az építésre nézve az árlejtést tartsa meg s a legkedvezőbb ajánlattevővel a szerződést kösse meg.

43. sz. Olvastatott a köbölkuti ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben düledező lelkészi laka helyett új, a kor kívánalmainak megfelelő lelkészi lak építésére s avult templomának renoválására 12000, szóval tizenkettő ezer korona törlesztéses kölcsön felvételének engedélyezését kéri. A betérjesztett presbyteri és egyházközségi gyűlés jegyzőkönyveinek bizonyossága szerint a kölcsön felvételt a presbyterium egyhangulag, egyházközségi közgyűlés pedig szótöbbséggel elfogadta és a debreczeni ev. ref. Collegium pénztárából 10 évi törlesztésre felvenni szándékolt kölcsön évi törlesztési részleteit a hivekre, az állami egyenes adó arányában kívánja kivetni oly módon, hogy az állami adót nem fizető egyháztagok, a presbyterium által meghatározandó s a legkisebb állami adót fizető egyháztag törlesztési részletét meg nem haladható összeget fizessenek.

Közgyűlés ismerve a köbölkuti lelkészi lak tarthatatlan, az összeomlás veszélyének kitett

voltát, a templom renoválásának elodázhatatlan szükségét, valamint azon körülményt, hogy a köbölkúti egyház e nagyszabású, évtizedek mulasztását pótoló és sürgősen teljesítendő építkezések keresztülvitelére sem kész tőkével nem rendelkezik, sem az egyháztagokat ily nagymérvű rendkívüli egyházi adóval meg nem terhelheti: engedélyezi a 12000 korona törlesztéses kölcsön felvételét oly módon, hogy jelzálogilag első sorban az egyház közszükségleteinek fedezésére szolgáló ingatlanok kötendők le, a lelkészi és tanítói fizetések egyik alapját képező földek és ingatlanok pedig legfellebb mellék jelzálogképen szerepelhetnek.

Egyben kötelezi közgyűlés egyháztanácsot, felelősség terhe mellett, hogy a felveendő kölcsönt csupán és egyedül a kijelölt célra, vagyis egy új lelkészi lak építésére s a templom kijavítására használja fel, s az építkezés keresztülviteléről és az e célra felhasznált összeg mennyiségéről jelentését annak idején egyházmegyénk közgyűléséhez terjessze be.

Az építendő lelkészi lak beterjesztett tervrajzát közgyűlés helyben hagyja, amennyiben azonban költségvetés nem lett beterjesztve; utasítja egyháztanácsot, hogy az építkezés megkezdése előtt, a rendszeres költségvetést, árlejtési jegyzőkönyvet és a vállalkozóval kötött szerződést Nagyt. esperes urhoz helybenhagyás végett terjessze be.

44. sz. Főtiszteletű Kiss Áron püspök ur szolgálatainak 15 éves jubileuma alkalmából:

Közgyűlés megbizsa és felkéri Nagyt. esperes urat és egyházmegyénk kerületi képviselőit, hogy az egyházkerület tavaszi közgyűlése alkalmával, általánosan tisztelt és szeretett püspökünk előtt, egyházmegyénk őszinte ragaszkodását és bizalmát tolmácsolják.

45. sz. Az egyházmegyei időszakos tanács megbiztatásának ideje lejárván:

Közgyűlés az időszaki tanács tagjaiul a f. évre megválasztja, — rendes tagokul: Szathmári Sándor egyházi, Fráter Zoltán és Magyar Miklós világi tanácsbírókat; póttagokul: Bányai László és Vecsey Sándor egyházi, Dobozy Kálmán világi tanácsbírókat.

46. sz. Esperes, mint az ujlétai egyház adminisztrátora jelenti, miszerint az ujlétai egyház az utóbbi két év alatt adósságaiból jelentékeny összeget törlesztett és pedig az 1905-ik évben 317 k. 45 f., az 1906-ik évben pedig 1366 k. 72 f., vagyis összesen: 1684 k. 17 fillért.

Közgyűlés a midőn meglelégedéssel és megnyugvással veszi tudomásul ez örvendetes jelentést, egyszersmind Nagyt. Esperes urnak az ujlétai egyház ügyeinek rendezése körül kifejtett buzgó és lelkiismeretes tevékenységéért, — a mellyel fényesen beigazolta, hogy a végromlás szélén álló ujlétai egyházat, körültekintő és lelkiismeretes munkássággal rövid idő alatt új életre lehet kelteni — őszinte köszönetét és elismerését jegyzőkönyvileg is kifejezi.

47. sz. Esperes ur jelenti, miszerint Kiss Sándor éradonyi ev. ref. tanító, az államtól fizetési kiegészítést nyert, miáltal javadalma jelentékenyen növekedett.

Örvendetes tudomásul vétetik.

48. sz. A hegyközszenmiklósi egyház több tagja — számra nézve mintegy kilenczven — azt a kérelmet terjesztette egyháztanács elé, hogy a szegényebb és középosztályu egyháztagokra súlyosan nehezedő igazságtalan adózási kulcsot megváltoztatva, az egyházi adót már a f. évben, az állami adó alapján vesse ki. A h.-k.-szentmiklósi egyháztanács f. évi márczius 20-án tartott gyűlésében ezt a kérvényt tárgyalás alá véve, a helyett hogy a kérelmet lényegileg elintézni megkísérelte volna, azt a határozatot hozta, hogy a lelkész terményből s másnemű természetbeni járandóságokból álló fizetését, a congrua alaphoz felvett értékelés szerint, készpénzre változtatva, évnegyedenkénti fix összegben fogja fizetni a lelkészt és pedig oly módon, hogy a járandóságoknak 1306 koronára értékelt összegéből, 1200 koronát „hajlandó“ lelkésznek

fizetni, 106 koronát pedig a lakás, kert és 8 okta faizási jog hasznélvezetébe tud be. — Az egyháztanács ezen határozatát a f. évi márczius 24-én tartott egyházközségi közgyűlés is a beterjesztett kérvény szerint egyhangulag elfogadta és most egyháztanács ezen két fórumon keresztül ment határozatot helyben hagyás és megerősítés végett egyházmegyei közgyűléshez felterjeszti.

Közgyűlés megütközéssel vesz tudomást a hegyközszentmiklósi egyháztanács és egyházközségi közgyűlés fent jelzett határozatáról, ahhoz hozzá nem járul, azt meg nem erősíti, sőt a leghatározottabban helyteleníti.

Már a határozat hozatalok szabály ellenesen történtek; ugyanis a presbyteri gyűlés tartatott márczius 20-án (szerdán), a határozat felett döntő egyházközségi közgyűlés márczius 24-én (vasárnap); tehát a két gyűlés között csak három napi idő telt el. — Hogyan lehetett a presbyteri gyűlést követőleg márczius 20-tól 24-ig — szerdától vasárnapig — olyan egyházban, hol hétköznapi istentiszteletek egyáltalában nem tartatnak, — az egyházközségi közgyűlést szószékből meghirdetni, összehívni; és ha lehetett volna is, hogyan lehet még csak képzelni is, hogy ilyen nagy fontosságú ügyet 2—3 napi meggondolási idő után komoly, nyugodt és higgadt megfontolással intézhetné el egy egyházközség. Ez a hirtelenkedés, a kellő meggondolás hiánya, kitűnik a két gyűlés határozatából is, amelyek egymással épen nem egyeznek, sőt egymásnak ellentmondanak.

Az egyházközségi közgyűlés ugyanis „az egyháztanácsnak az *egyházi adó kivetésre* vonatkozó 12/1907. számú határozatát egyhangulag magáévá teszi“, holott pedig az egyháztanács 12/1907. számú határozatában, az *egyházi adó kivetésről*, a *kivetés módozatáról* egyetlen szó sincs; hanem szó van csupán és egyedül a lelkész természetbeni járulékainak, a congrua alaphoz eszközölt értékelés szerinti, fix összegben megállapításáról.

Már maga az említett szabály ellenesség és a két gyűlés határozata közötti ellentét is, elegendő ok volna a beterjesztett határozatok érvénytelenítésére.

De van több ok is. — Ugyanis:

Az egyházközség szegényebb sorsu tagjai, vagyoni alapon arányosított adókulcs szerinti kivetését kérik az egyházi adónak a presbyteriumtól a presbytérium pedig, a helyett, hogy a kérés lényegéhez szóllana, az által akar könnyíteni a szegényebbek egyházi terhén, hogy a lelkészi fizetés megcsonkítására vállalkozik; mert csonkítás — egyebektől eltekintve az, — hogy a lakás és kert használatát — mely a Congrua alapul szolgáló fizetési értékelésbe nem szerepel, — mint készpénz fizetést akarja lelkész javadalmazásába betudni. Fizetés csonkításhoz pedig közgyűlés semmi körülmények közt hozzá nem járul, s ez ok miatt is egyháztanács és egyházközségi közgyűlés határozatát meg nem erősíti, sőt helytelenítve elutasítja.

Egyben azonban felhívja és utasítja közgyűlés úgy egyháztanácsot, mint általában az összes egyháztagokat, hogy várják be nyugodtan az új egyházi törvények életbe léptetésének küszöbön álló idejét, amely törvények az egyházi adózás tekintetében nagy átalakító rendelkezéseket tartalmaznak, s épen a szegényebb néposztály egyházi terhein akarván könnyíteni, remélhetőleg az egyházi adók magas volta miatt most elégedetlenkedőket is teljes mértékben ki fogják elégíteni, — addig pedig, míg az új egyházi törvények rendelkezései szerint vethetik ki valószínűleg már a jövő évre, egyházi adójokat hagyják érintetlenül a mostani adózási kulcsot.

49. sz. Olvastatott a felsőábrányi ev. ref. egyházközségnek az 1906. évi ápril 27-én 31. szám alatt hozott egyházmegyei határozatra felterjesztett jelentése, a melyben az egyházközség a templom és papilak építésére mindezideig határozatot hozni azért nem tudott, mivel

oly telket beszerezni, a melyen mindkét épületet felépíteni lehetne, ez ideig előállítani nem tudott.

Az egyházmegyei közgyűlés a felső-ábrányi egyházközségnek jelentését sajnálattal tudomásul veszi. Felhívja azonban a presbyteriumot, hogy az építkezésre vonatkozó határozatát a tervrajz és költségvetéssel együtt most már az 1908. évi egyházmegyei tavaszi közgyűlés elé okvetlenül terjessze be, — felhatalmazza egyuttal Esperes urat, hogy ezen rég huzódó ügynek egyszer valahára leendő befejezése végett egy egyházi és egy világi tagot a tanácsbírói vagy tisztikarból a helyszinre kiküldhessen.

50. sz. A székelyhidi kaszinó választmányának azon lekötendő szivességéért, mely szerint a kaszinó termeit az egyházmegyei közgyűlés rendelkezésére átengedni kegyeskedett:

Közgyűlés ez alkalommal is kifejezi hálás köszönetét.

51. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével: Szathmári Sándor egyh. Konrád László v. tanácsbírók, Végh József és Fazekas Imre jegyzők megbizatnak.

Az 1—3. 5—17. 19—32. 34. 35. 43—48. 50. 51. számokat jegyzette: Fazekas Imre egyh. m. e. főjegyző.

A 18. 40. 41. számokat jegyzette: Dr. Babós János v. főjegyző.

A 33. 36—39. számokat jegyzette: Végh József egyh. aljegyző.

A 4. 42. 49. számokat jegyzette: Kovács András v. aljegyző.

Hitelesített:

Érmihályfalván, 1907. május 23.

Fazekas Imre,
egyh. m. e. főjegyző.

Szathmári Sándor,
egyházmegyei egyházi tanácsbíró.

Konrád László,
egyházmegyei világi tanácsbíró.

Végh József,
egyházmegyei egyházi tanácsbíró.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Esperes egyházi elnök a gyűlést megnyitja.
2. A jelenlevők összeszámláltatnak. Távollevők elmaradása igazoltatik.
3. Esperes jelentése tudomásul vétetvén, kinyomatni rendeltetik.
4. Végh József megválasztott tanácsbíró, a hivatalos esküt leteszi.
5. Végh József egyházmegyei aljegyző lemondása elfogadtatik.
6. Egyházmegyei egyházi aljegyző választása elrendeltetik.
7. Egyházkerületi képviselők megválasztatnak.
8. Szentjobbi lelkész bekebeleztetik.
9. Köbölkuti lelkész bekebeleztetik.
10. Demjén Ferencz érolaszii lelkésznek, a köbölkuti egyházban teljesített szolgálataiért köszönet nyilvánítottatik.
11. A b.-diószegi állandósított tanítók bekebeleztetnek.
12. A székelyhidi tanító-választás megerősítettvén, megválasztott tanító bekebeleztetik.
13. Eskütételre jelentkezett tanítók és tanítónők a hivatalos esküt leteszik.
14. A b.-diószegi egyház két új tanítói állás szervezésére vonatkozó jelentése örvendetes tudomásul vétetik.
15. A b.-diószegi egyház két régi tanítójának fizetésjavítására vonatkozó intézkedése megerősítettetik.
16. Egyházmegyei lelkészi gyámintézet 1906. évi megvizsgált s beterjesztett számadása helybenhagyatván, annak főbb összegeit feltüntető kimutató jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetik.

17. Gyámintézeti kezelő választmány jelentése az országos lelkészi gyámintézet számadásáról tudomásul vétetik, a nagyobb hátrányok behajtása iránt intézkedések tételnek.

18. Számvevőszéki elnök jelentése tudomásul vétetik s abból kifolyólag több rendbeli intézkedések tételnek.

19. A kólyi egyház jelentése a Fodor-alapról, tudomásul vétetik.

20. Tanügyi bizottság elnökének jelentése tudomásul vétetvén, abból kifolyólag több rendbeli intézkedések tételnek.

21. Tanügyi bizottság indítványa felett határozat hozatik.

22. A dernai gyártelepen levő ev. ref. vallásu gyermekek vallásos oktatásának létesítése végett egy bizottság kiküldetik.

23. A tanítók az egyleti gyűlések látogatására köteleztetnek.

24—32. Lelkészi értekezlet jegyzőkönyvének több pontjából kifolyólag határozatok hozatnak.

33. Tóth Miklós szalacsi tanító s a szalacsi egyház közti ügyben határozat hozatik.

34. Az ujlétai lelkész-választás elrendelése helyeslőleg tudomásul vétetik.

35. Oklevél nélküli tanítók ügyében intézkedések tételnek.

36. A m.-petrii leányegyház tőkesegély iránti kérvénye pártolólag felterjesztetik.

37. Bakos József piskolti s. lelkész államsegélyének kiutalása iránti kérvénye egyházkerülethez felterjesztetik.

38. Simon Elek csokalyi és Molnár Mihály bályoki lelkészek kérvényei káplántartási államsegélyért egyházkerülethez pártolólag felterjesztetnek.

39. Simon Imre csokalyi s. lelkész állásában megerősítettik.

40. A g.-petrii egyháztanács beterjesztett határozatai megerősítettnek.

41. Fényes Endre egyházmegyei gondnok jelentése az egyházmegye tanácsstermék tervrajza és építési költségeiről s az e tárgyban hozott határozat.

42. Az érkeserüi egyház iskola-építésre vonatkozó költségvetése helybenhagyatik.

43. A köbölkúti egyháznak lelkészlak építése céljából 12000 korona kölcsön felvétele engedélyeztetik.

44. Főtiszteletű Kiss Áron püspök ur 15 éves püspöki jubileuma alkalmából, esperes és ker. képviselők, egyházmegyénk üdvözlésének tolmácsolására felkérletnek.

45. Egyházmegyei időszaki tanács megalakittatik.

46. Nt. Esperes urnak, az ujlétai egyház ügyeinek vezetése körül kifejtett tevékenységéért köszönet nyilvánittatik.

47. Esperes jelentése Kiss Sándor éradonyi tanító államsegély nyereséről, örvendetes tudomásul szolgál.

48. A hkszentmiklósi egyháztanács kérvénye a lelkészi fizetés fixirozásáról, mivel a lelkészi fizetést csonkítja, visszautasittatik.

49. A felső-ábrányi egyháztanács utasittatik, hogy templom és papi lak építésére vonatkozó tervrajzot és költségvetést az 1908. évi tavaszi közgyűlés elé terjessen be.

50. A székelyhidi kaszinó választmányának köszönet nyilvánittatik.

51. Jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választatik.

Kiadta: *Fazekas Imre*, m. k.

egyh. m. e. főjegyző.

